Ազգ
Azg
armenian daily

19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2002 ՇԱԲԱԹ 190 (2635)

Ալիեւը կոչում է խաղաղ լուծման

ԲԱՔՈՒ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Ադրբեջանը տոնում է անկախության 11-րդ տարեդարձը: Ելույթ ունենալով հանդիսությունների առթիվ կազմակերպված ընդունելությանը՝ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը «վերջին ժամանակների դրական իրադարձություններից մեկն» է համարել Կասպից ծովի հատակի բաժանման մասին ադրբեջանա-ռուսական համաձայնագրի ստորագրումը: «Այսպիսով, Կասպից ծովի մեծ մասը, կարելի է ասել, լիովին բաժանված է Ռուսաստանի, Ղազախստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ, որոշված է նրանցից յուրաքանչյուրի բաժինը»,- ընդգծել է ադրբեջանական պետության ղեկավարը:

Խոսելով անկախության տարիներին իր երկրի ձեռքբերումների մասին՝ նախագահ Ալիեւը նշել է, որ 1994 թվականից ի վեր բյուջեի եկամտային մասն աճել է 17 անգամ, իսկ երկրի արժութային պահուստները հասել են 1,3 մլրդ դոլարի: Երկրում չկա սղաճ: Վերջին ութ տարիներին Ադրբեջանի տնտեսության մեջ կատարված ներդրումները կազմել են 11,4 մլրդ դոլար:

Արծարծելով ղարաբաղյան հակամարտության թեման՝ Հեյդար Ալիեւը քննադատության է ենթարկել երկրի այն ուժերին, որոնք փորձում են ղարաբաղյան խաղաքարտն օգտագործել իրենց շահերի համար: Նա կոչ է արել բոլորին՝ օգնելու հակամարտության խաղաղ լուծման:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Ես իմ ձայնն ունեմ ու այդ ձայնին տեր եմ կանգնելու»

Նախընտրական տրամադրություններ

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Վաղը Հայաստանի 654 համայնքներում կանցկացվեն համայնքի ղեկավարի, իսկ 645 համայնքներում՝ ավագանու անդամի ընտրություններ: Շուրջ 1318 թեկնածուներ կպայքարեն 654 համայնքների ղեկավարի պաշտոնի համար եւ ավելի քան 4000 հոգի ավագանու անդամ դառնալու: Շատ երկրներում տեղական ինքնակառավարման մարմինների՝ քաղաքապետների, թաղապետների ու գյուղապետների ընտրությունը նույնքան թերեւս ավելի կարեւոր է քաղաքացիների համար, քան խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրությունները: Մարդիկ իրենց առօրյա, կենցաղային հարցերի լուծման համար ուղղակիորեն առնչվում են իրենց թաղապետի, գյուղապետի ու քաղաքապետի հետ: Իսկ վերջիններս պաշտոնում ընտրվելու կամ վերընտրվելու համար ուղղակիորեն կախում ունեն ընտրողների կամքից, նրանց համայնքային կարիքների բավարարման մակարդակից: Այստեղից էլ բխում է ընտրող-ընտրվող գործարքային կախվածությունը, ինչը Հայաստանում դեռեւս ձեւավորված չէ: Մեր ընտրողների մեծամասնության տեսակետով համայնքի պետը կամ ավագանու անդամը պաշտոնի է ձգտում իր անձի ու մերձավորների բարեկեցության համար, հետեւաբար նրանից պետք է սկզբից վերցնել ինչ որ կարելի է, պաշտոնավարության տարիների գործունեությունը կարեւոր չէ: Իսկ եթե սկզբից ոչինչ չեն տալիս, ապա կարիք չկա մասնակցելու ընտրության, «մեկ է ընտրվելու են»:

Ստորեւ հրապարակվող թղթակցությունը մեր ամենադժվար քաղաքից՝ Գյումրուց է: Հուսաբեկ մի քաղաք, որտեղ շատերն իմաստ չեն գտնում ընտրություններին մասնակցելու մեջ: Բայց նաեւ մի քաղաք, որտեղ ոմանք արդեն գիտակցում են իրենց ընտրաձայնին տեր կանգնելու անհրաժեշտությունը:

...Աշնանակեսի առավոտները Շիրակում սառն են, չնայած դեռ ցուրտ չէ: Գյումրու սակավաթիվ պուրակներից մեկում տարեց կինը ձեռքերը տեղ-տեղ իրար սփելով՝ ցախ-մախի մնացորդներ էր հավաքում, լցնում պարկանման հյուսածո պայուսակը: Ձմռան պատրաստություն էր տեսնում՝ հետն էլ քթի տակ ինքն իրեն խրախուսելով. «էլի բան է...»: Հետո, տեսնելով իրեն ուղղված հայացքս, կանգնեց, խոսեց առածի լեզվով. «է՜, ախպեր ջան, ասաց, խասից ընկել ենք խամը, խամն էլ չի ծածկում մեր ծամը...»: Կեսկատակի տոնով խոսք գցեցի, թե՝ այ, վաղը մյուս օրը ընտրություն է, ընտանիքով կգնաք, ձեր ուզած քաղաքապետին ու ավագանու կազմը կընտրեք, կյանքը կլավանա... «Իմ ուզա՞ծ, ծոր տվեց կինը տխուր արձագանքելով, իմ ուզածն իմ զավակներն են, որ ո՞ւր է, կողքիս չեն: Աղջիկներս, դե, իրենց ամուսինները թող իրենց գլխներից անպակաս լինեն, մեկը Գերմանիա, մյուսը Ղարաբաղ՝ ընտանիքներով մի կերպ իրենց գլուխները պահում են: Տղիս համար եմ հալվում մաշվում, որ չորրորդ տարին է՝ ռուսաստաններում է ու էնքան անհաջող, որ արդեն զանգ տալ էլ չի կարողանում: Նոր աղջիկ թոռնիկ եմ ունեցել, իմ անունն են դրել, բայց երեսը չեմ տեսել... Ես ի՞նչ: Նրանք պիտի լինեին, նրանք պիտի ընտրեին: Այ, էս ջահելները ընտրեն, իրենց ապագայի համար...»:

Տես ♦ էջ 2

ՄԻՋԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

Ասորի ուղղափառ եկեղեցու պետ Մար Իգնատիոս Զաքքա Իվաս Ա պատրիարքը այցելեց Սբ. Էջմիածին

Հոկտեմբերի 18-ի վաղ առավոտյան, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հրավերով, Հայաստան ժամանեց Անտիոքի եւ համայն Արեւելքի Ասորի ուղղափառ քույր եկեղեցու գահակալ Մար Իգնատիոս Զաքքա Իվաս Ա պատրիարքը, տեղեկացնում է Մայր Աթոռի մամլո դիվանը:

«Զվարթնոց» օդանավակայանում Ասորի եկեղեցու գահակալին եւ նրան ուղեկից մետրոպոլիտներին Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսի գլխավորությամբ դիմավորեցին Տ. Ներսես արք. Պոզապալյանը, Տ. Ոսկան արք. Գալփակյանը, Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի պատասխանատու Տ. Եզնիկ եպս. Պետրոսյանը, Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Տ. Նավասարդ եպս. Կճոյանը, ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչներ, Հայաստանում Սիրիայի գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Ֆայեզ Աբսին:

Հետմիջօրեին բարիգալստյան արարողություն տեղի ունեցավ Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնում: Մայր տաճարում երկու հայրապետները աղոթք բարձրացրին առ Աստված եւ ապա՝ փոխանակեցին ողջույնի խոսքեր:

Քսան տարի անց սա պատրիարքի երկրորդ այցն է Հայաստան: Օգտվելով առիթից՝ պատրիարքը անձամբ իր շնորհավորանքը հայտնեց Հայոց հայրապետին՝ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյա հոբելյանի, ինչպես նաեւ Վեհափառ հայրապետի ընտրության առիթով:

Նույն օրը հայրապետները եպիսկոպոսաց դասի ուղեկցությամբ այցելեցին Ծիծեռնակաբերդ՝ իրենց խոնարհումը բերելու Հայոց մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին: Նրանք ծաղկեպսակներ դրեցին եղեռնի զոհերի հուշարձանին: Կատարվեց հոգեհանգստյան արարողություն:

Հովվապետները այցելեցին նաեւ հուշարձանին կից գործող ցեղասպանության թանգարան:

Ատոմակայանը դադար կառնի

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հոկտեմբերի 19-ին, ժամը 00.00-ին Հայկական ատոմային էլեկտրակայանում ժամանակավորապես կդադարեցվի էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը: Ինչպես տեղեկացրեց ՀՀ էներգետիկայի նախարարության լրատվության եւ հասարակության հետ կապի վարչության պետ Լուսինե Հարությունյանը, նախատեսվածի համաձայն կայանի մասնագետները կանցնեն ՀԱԷԿ-ի ամենամյա պլանային նորոգման, անվտանգության միջոցառումների իրականացման եւ վերալիցքավորման աշխատանքներին: Դրանք կտեւեն 45 օր, այդ ընթացքում ատոմակայանի հզորությունը կփոխարինվի Հրազդանի ՋԷԿ-ի հզորություններով, որն էլ կարտադրի անհրաժեշտ քանակությամբ էլեկտրաէներգիա:

Ըստ նույն աղբյուրի, միաժամանակ կշարունակվեն ատոմակայանի համար վառելիքի ձեռքբերման աշխատանքները: Նախատեսվում է, որ Հայաստանը 77,4 մլն դոլար արժողությամբ էլեկտրաէներգիա կառաքի ռուսական ընկերություններից մեկին, որն այդ գումարի կեսը կստանա որպես կանխավճար: Գումարը կուղղվի ատոմային վառելիքի մատակարարների հանդեպ ունեցած նախորդ տարիների պարտքի մարմանը եւ վառելիքի նոր խմբաքանակի ձեռքբերմանը:

Նոր ահաբեկչություն Ֆիլիպիններում

Նախորդ օրը Ֆիլիպինների Զամբուանգա քրիստոնյա քաղաքում տեղի ունեցած զույգ պայթյուններից հետո, որոնք 7 հոգու մահվան եւ 100 անձանց վիրավորվելու պատճառ էին դարձել, երեկ մայրաքաղաք Մանիլայի արվարձաններից մեկում դարձյալ ռումբ պայթեց, այս անգամ քաղաքային ավտոբուսում: Նախնական տվյալներով, զոհվել է 3 մարդ, վիրավորվել առնվազն 20 հոգի: Դեռեւս որեւէ կազմակերպություն չի ստանձնել պայթյունների պատասխանատվությունը, սակայն տարածաշրջանում տիրող անհանգիստ մթնոլորտը, մանավանդ անցյալ շաբաթ օրը Ինդոնեզիայի Բալի ծովեզրյա հանգստավայրի ահավոր ռմբահարությունից հետո ենթադրվում է, որ ռմբահարման պատասխանատուները տեղի ծայրահեղ իսլամիստական «Աբու Սայադ» ահաբեկչական կազմակերպությունն է, որը սերտ կապեր ունի «Ալ Ղաիդայի» հետ:

«ՄՈՒԼՏԻ ԳՐՈՒՊԻ» ՃԱՆՔԱՏԱՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՎԱՐԴԵՆԻՍՈՒՄ

«Առաջին անգամ եմ հողի հետ գործ ունենում եւ կարող եմ ասել, որ սա ամենալավ բիզնեսն է», երեկ այսպես բնութագրեց իր գործունեությունը գյուղատնտեսության բնագավառում «Մուլտի գրուպ» ընկերության նախագահ, հայտնի գործարար Գագիկ Ծառուկյանը:

Վարդենիսի մոտ գտնվող շուրջ 100 հա հողատարածք, որը նախկինում անմշակ եւ անջրդի տարածք էր, այժմ դարձել է կարտոֆիլի ստացման շտեմարան: Գերմանիայից ներմուծված բարձրորակ սերմեր անցյալ տարի այստեղ ցանելով, գյուղացիներն այժմ առատ բերք են ստացել: Շուրջ 250 մարդ Վարդենիս ավանից, Ծովակ եւ Վանեւան գյուղերից թեկուզ ժամանակավոր (սեզոնային) աշխատանք ձեռք բերեցին: Եվ պատահական չէին նրանց կողմից երեկ այստեղ այցելած Գագիկ Ծառուկյանի հասցեին թափվող երախտիքի խոսքերն ու օրհնանքները: Նրանք իրենց աշխատանքի դիմաց կանոնավոր վարձատրություն են ստանում, ինչը երեկ զգալիորեն ավելացավ: Ընդառաջելով դաշտում աշխատող գյուղացիների խնդրանքին՝ Գագիկ Ծառուկյանը հենց տեղում կարգադրեց 1500 դրամ կազմող օրավարձը դարձնել 2000 դրամ:

Տես ♦ էջ 3

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՌԱԿ կենտր. վարչության ողջույնի գիրը ՀՌԱԿ XI պատգամավորական ժողովին

Մայր դիւան, պատգամաւորներ եւ մասնակիցներ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան Տասնեւմէկերորդ Ընդհանուր Պատգամաւորական ժողովի,
Երեւան.

Սիրելի ընկերներ,

Կ'ողջունենք Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան 11-րդ Ընդհանուր պատգամաւորական ժողովը, որ կը գումարուի նոր հանգրուանի մը սեմին թէ՛ մարդկային եւ թէ՛ ազգային առումներով։ Արդարեւ, ռամկավար մտածողութիւնը արդէն իսկ հիմնաւորած է իր արձանագրած յաղթանակը, եւ մարդկութիւնը տակաւ առ տակաւ կը թօթափէ այլ գաղափարախօսութիւններ, որոնք գրեթէ առաջնորդած են անցեալին։ Ազգային առումով եւս հետզհետէ կ'արմատաւորուի այդ մտածողութիւնը, շնորհիւ այն շնորհակալ աշխատանքին, զոր կը տանի հայրենի մեր իշխանութիւնը հետեւողական ձեւով եւ համոզումով։

Այդ բոլորին դիմաց, համոզուած ենք, թէ այսօրուան իր ստանձնած օգտաւէտ դերակատարութենէն աւելի մեծ եւ հիմնական դեր մը վերապահուած է ՀՌԱԿ-ին՝ ժողովրդավար Հայաստանէն ներս։ Այդ մէկը կարելի է յանձն առնել հաւաքական աշխատանքով հայրենի մեր նուիրեալ ընկերուհիներուն եւ ընկերներուն, որոնց համախմբումով հզօր է այսօր ՀՌԱԿ-ը, ի հեճուկս բոլոր այն ոչ բարենպաստ պայմաններուն, զորս ստեղծողները կը նպատակադրէին տկար եւ լուսանցքային պահել զինք։

Մեկնելով այս համոզումէն, մենք համոզուած ենք, թէ այս ժողովը իր որոշումներով պիտի յաջողի դրական անկիւնադարձ մը պարգեւել ՀՌԱԿ-ին եւ հետեւաբար՝ ճամբայ պիտի հարթէ ակնկալուած իրագործումներու համար, յատկապէս ինչ կը վերաբերի Հայաստանի քաղաքական կեանքէն ներս ՀՌԱԿ-ին ուժեղ ներկայութիւնը գործնականացնելու առումով։

Սիրելի ընկերներ,

Լաւագոյնին ակնկալութեամբ կ'ողջունենք Ձեզ եւ Ձեր միջոցաւ հայրենի մեր հարազատները, մասնաւորելով հայրենի պետական այրերը՝ գլխաւորութեամբ Ն.Վ. նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանի։

Ձեր ժողովին կը ցանկանք յաջող ընթացք, իսկ Ձեզի կը մաղթենք ամենայն բարիք։

Ընկերական ջերմագին ողջոյններով,
ի դիմաց՝

Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան կեդրոնական վարչութեան

Ատենադպիր՝
ԱՐՏԱՒԱԶԴ ՄԵԼՔՈՆԵԹԵԱՆ

Ատենապետ՝
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

Կարամանլիսի ողջույնի խոսքը ՀՌԱԿ պատգամավորական ժողովին

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Պատգամավորական 11-րդ ժողովին մասնակցելու հրավերին պատասխանելով, Հունաստանի նախագահ Կոստաս Կարամանլիսը շնորհակալական նամակ է հղել ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանին, նշելով, որ երկրում «պրեֆեկտուրային եւ տեղական ինքնավարության ընտրությունների անցկացման պատճառով դժբախտաբար չի կարողանալու մասնակցել»։ Նա իր լավագույն ցանկություններն է մաղթել ժողովի հաջող անցկացմանը։

ՀՌԱԿ գրասենյակ Նոր Հաճընում

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունն աշխատավոր մարդու, գործարարի կուսակցություն է։ Այս իրողությունը եւս մեկ անգամ ապացուցվեց հոկտեմբերի 17-ին Նոր Հաճընում, որտեղ բացվեց ավանդական կուսակցության առաջին գրասենյակը։ Այս բնակավայրը թերեւս մեր երկրում եզակիներից է, որտեղ չնչին է գործազրկությունը, ու այս առումով օրինակելի։ Նորագիրները, որ այդ օրվա երդման ուխտից հետո արդեն ռամկավար դարձան, բնակավայրի երիտասարդությունն են ներկայացնում, մարդիկ, ովքեր հայրենի քաղաքում աշխատանք ունեն, ինչպես եւ ցանկություն՝ Նոր Հաճընը ավելի շենացնելու։ Այդ էր պատճառը, որ երիտասարդները ցանկություն էին հայտնել առավել գործուն մասնակցություն բերել երկրի հասարակական-քաղաքական կյանքին՝ անդամակցելով Ռամկավար Ազատական կուսակցությանը։

Երդման ուխտը նորագիրներից ընդունեց ՌԱԿ Չիկագոյի ներկայացուցիչ Արսեն Դեմիրճյանը։ Նորաստեղծ ակումբը «Նոր Հաճըն» անվանվեց, ատենապետ դարձավ Մամբրե Ժամկոչյանը։ Նորաբաց սրահն էլ կոչվեց Արսեն Դեմիրճյանի հոր՝ Ռուբեն Երկաթի անվամբ։ Պատմական Հաճընի պաշտպանությանը Ռուբեն Երկաթի մարտնչող ջոկատից ոչ մի զինվոր չի զոհվել։ Հայրենասեր մարդու անունն այսուհետ Նոր Հաճընում բացված սրահի անվամբ կանմահանա։

Գրասենյակի բացման հանդիսավոր արարողությանը ներկա էին ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, Հանրապետական վարչության անդամները, սփյուռքահայ ռամկավարներ Հակոբ Թորոսյանը, Արման Միրիջանյանը, Հակոբ Անդրեասյանը, Գեւորգ Քյոշկարյանը, Հարություն Արզումանյանը, Նար Խաչատուրյանը։

Մ. Հ.

Կոռուպցիա եւ աղքատություն

Ինչպիսի փոխկապակցվածություն

Կոռուպցիայի եւ աղքատության հիմնահարցերին էր նվիրված «Մանուկն ընդդեմ կոռուպցիայի» ծրագրի շրջանակներում «Հակասվեր» կազմակերպության հրավիրած կլոր սեղանը։ Ներկա էին Աղքատության գնահատման եւ վերլուծության խմբի ղեկավար Աշոտ Կակոսյանը, խմբի, միաժամանակ նաեւ հակակոռուպցիոն ռազմավարական ծրագրի փորձագետ Արա Քարյանը, ՄԱԿ-ի կողմից Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրի (ԱՀՌԾ) գծով կոորդինատոր Աստղիկ Միրզախանյանը։

Ըստ Աշոտ Կակոսյանի, ուսումնասիրությունների ժամանակ առանձնացվել են հիմնական մի քանի, այսպես կոչված, թիրախ-նպատակակետեր։ Տարածքային թիրախներն են աղետի եւ սահմանամերձ գոտիները, փոքր եւ միջին քաղաքները։

Աղքատության գնահատման եւ վերլուծության խումբն արձանագրել է, որ հանրապետությունում 2001 թ.-ի տվյալներով բնակչության 51 տոկոսն աղքատ է, 15-16 տոկոսը՝ շատ աղքատ։ Խումբը նաեւ փաստել է, որ պետք է նպաստավոր պայմաններ ստեղծել գործարարության համար, աջակցել փոքր եւ միջին ձեռներեցությանը, կրթական եկամտաբեր ծրագրեր իրականացնելու համար ճանաչել տալ բուժական դիպլոմները եւ այլն։

Այս ամենի կողքին պրն Կակոսյանը կարծում է, որ մեր երկիրն աղքատ չէ, պարզապես մենք չենք օգտագործում մեր ունեցած հնարավորությունները։

Խմբի նպատակային ուղղությունները ծրագրերի տեսքով ներկայացնելու վրա աշխատել են ԱՀՌԾ-ի փորձագետները։ Եվ, ըստ նրանց, հաշվարկների, 2005 թ.-ին մենք կունենանք արդեն 30-35 տոկոս աղքատություն։

Աղքատության եւ կոռուպցիայի խնդիրների մասին խոսեց փորձագետ Արա Քարյանը։ Նա նշեց, որ կոռուպցիոն երեւույթներն իսկապես խոչընդոտում են աղքատության հաղթահարմանը։ Ըստ պրն Քարյանի, Հայաստանը վարչական կոռուպցիայի ինդեքսի մակարդակում զիջում է միայն Ադրբեջանին։ Եվ խնդիրն այն է, որ հատկապես վարչական կոռուպցիան է անմիջականորեն առնչվում աղքատությանը։

«Ազգի» այն հարցին, թե՞ աղքատության հաղթահարման ծրագրերից որոնք են հատկապես հակակոռուպցիոն, պրն Քարյանը պատասխանեց, որ կան հակակոռուպցիոն ծրագրեր զուտ աղքատության հաղթահարման առումով։ Սոցիալական, առողջապահության, կրթության, բիզնեսի համար նպաստավոր միջավայրի, վարչարարության, հակամենաշնորհային քաղաքականության ծրագրերը նաեւ հակակոռուպցիոն են՝ նպաստելով աղքատության վերացմանը։

Կլոր սեղանի ավարտին խոսեց Աստղիկ Միրզախանյանը։ Նա նշեց, որ սեփական սահմանադրությամբ ինքն իրեն սոցիալական եւ ժողովրդավար հռչակած երկրում նույն այդ սոցիալական ուղղության ապահովման դեպքում է մեծանում կոռուպցիան։ Եվ այսօր արդեն, շուկայական տնտեսության պայմաններում, պետության վրա չի դրվում աշխատատեղեր ստեղծելու խնդիրը։

Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագիրն, ըստ տիկին Միրզախանյանի, մեխանիզմներ պետք է տա այս վիճակից դուրս գալու համար։

ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչը խոսեց ոչ միայն ԱՀՌԾ-ից, այլեւ կոռուպցիայից, հատկապես ստվերային տնտեսության գոյության խնդիրներից։

Ըստ էության, այս ամենն ու մեր տեսածն ու լսածը թույլ են տալիս ենթադրելու, որ 51 տոկոսանոց աղքատություն իրականում չկա։ Պարզապես մենք զգալիորեն «ստվերային» ենք ապրում։

Ա. Հ.

Երեւան ժամանեց Եգիպտոսի արտաքին հարաբերությունների պետական նախարար Ֆայզա Աբու-Նագան

Երեկ վաղ առավոտյան Երեւան ժամանեց Եգիպտոսի արտաքին հարաբերությունների պետական նախարարուհի Ֆայզա Աբու-Նագան։

Օդանավակայանում բարձրաստիճան հյուրին եւ ընկերակցող պատվիրակությանը ջերմորեն դիմավորեցին ՀՀ առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը, Եգիպտոսի եւ Հայաստանի դեսպանները, հայ եւ արաբ դիվանագետներ, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներ։

Կարճատեւ հանգստից հետո նախարարուհի Ֆայզա Աբու-Նագան հայտնեց Հայաստան այցելելու իր նպատակը՝ հետագա մի քանի օրերի ընթացքում հանդիպումներ է ունենալու երկրի դիվանագիտական, քաղաքական, տնտեսական եւ ֆինանսական շրջանակների հետ։ Քննարկվելու են ինչպես երկու երկրների զարգացող հարաբերություններին վերաբերող, այնպես էլ տնտեսական եւ առեւտրական հարաբերությունների զարգացման խնդիրներ։ Եգիպտացի հյուրին կընդունի նաեւ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, որին կփոխանցվի նամակ Եգիպտոսի նախագահ Մուհամեդ Հոսնի Մուբարաքից։ Այցելության ավարտին Հայաստանում Եգիպտոսի դեսպան Բաքրի Ալ Ամմարին կկազմակերպի ընդունելություն։

Հ. ՄՈՍԻԿՈՓՅԱՆ

«Ես իմ ձայնն ունեմ ու այդ ձայնին տեր եմ կանգնելու»

Նախընտրական տպավորություններ

Սկիզբը էջ 1

Ջահելների խումբը երեք աղջիկ ու մի տղա, զրուցելով անցնում էր ու մի պահ կանգ առավ։ Հարցին, թե ընտրություններին արդյոք մասնակցելո՞ւ են, աղջիկներն ուսերը թոթվեցին, այսինքն՝ եսիմ։ Հետո նրանցից մեկը հեգնալից տոնով «գաղտնիք» բացեց իրենց հարեւանի բարեկամը, որի երեսը չի տեսել, ուզում է ավագանու անդամ դառնալ, եկել խնդրել են, իր հայրն էլ ...սիպված խոստացել է, որ կգնան ...այն կտան։ Աղջիկներին ուղեկցող ...րիտասարդը զվարճապատումի ...ձեւ մի դեպք պատմեց. Մեկի դու... զարկում են, ջահել տանտիկինը ...գնում ու տեսնում է երկու տղամար... Նրանցից մեկը, ցույց տալով մյուսի կողմը, ասում է. «Քուր ջան, կուզեմ խնդրել, որ այս երիտասարդին ընտրեք։ Կրթված, խելացի...»։ Ջահել կինը իրեն չի կորցնում ու մեկեն վրա է բերում. «Ախպեր ջան, մեկին ընտրել եմ, արդեն երեք երեխա էլ ունեմ։ Դժգոհ չեմ»։

Դուրսկից դուրս գալուց հետո առաջինը մի հին ծանոթ հանդիպեց։ Բարեւեցինք, իրար որպիսություն հարցրինք, հետո փորձեցի տեղեկանալ, թե որտեղ է ընտրելու։ Ասաց մինչ մեր կողքի դպրոցում է եղել, հիմա տարել գցել են եսիմ որ թաղի մանկապարտեզը։ Դե արի ու հավատա, նրանց ինչի՞ն հավատաս։ Ես, ասաց, արդեն ինքս ինձ էլ չեմ հավատում. աշխատելու ընդունակ տղամարդը որ չկարողանա իր ընտանիքը պահել, ընտանիքի առաջ ամոթով լինի, էլ ինչ տղամարդ, ինչ երկիր։ Քաղաքը ելել տեղից գնում է... Մի մասը մուրացկան է դարձել, մյուս մասն էլ իրար են զցում, իրար սեւացնում։ Մեռած քաղաք է, անհեռանկար։ Մենակ գնացողը կփրկվի։

«Միայն կույր պետք է լինել՝ չտեսնելու համար, որ քաղաքը կառուցվում է, ասաց լուրջ դեմքով մի մարդ։ Իհարկե, ամեն ինչ միանգամից չի լինում։ Առաջվա քաղաքը դառնալու համար դեռ այնքա՜ն բան կա անելու։ Բայց կարեւոր է, որ լավը տեսնենք, լավին ձգտենք։ Ցավով եմ տեսնում, որ մեր մտավորականությունը խեղճացած, հետքաշված է... Այդպես չպետք է լինի, ու այստեղ տեղական իշխանությունն էլ շատ բան ունի անելու։ Հիմա էլ դեռ հրաշալի մտավորականություն, հրաշալի մասնագետներ կադրեր ունենք, որոնց ուժը պետք է ակտիվացվի, օգտագործվի։ Ես ընտանիքով ընտրության գնալու եմ, իմ ուզած քաղաքապետին եմ ընտրելու։ Եթե ոչ՝ ուրիշներն իմ փոխարեն չեն ընտրի, կընտրեն իրենցը»։

Սեփական ձայնի կարեւորության գիտակցումով լի էր նաեւ վերջին զրուցակցիս պատասխանը. «Խորքում ես այնքան էլ հավատ չեմ ընծայում ոչ բոլոր խոստումներին, ոչ էլ ընտրությունների անցկացման ու արդյունքների ամփոփման լիարժեք անաչառությանը։ Բայց որպես քաղաքացի ես իմ ձայնն ունեմ ու այդ ձայնին տեր եմ կանգնելու։ Ի վերջո մեր ճակատագրի տերը նախ մենք ենք լինելու...»։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային սարուածք «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում։

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

«Արարատ պարկ Հայաթը» դարձավ Մոսկվայի կենտրոնում հայերի ներկայության խորհրդանիշը

Մոսկվացի հայերը դեռ երբեք նման հպարտություն չէին զգացել: Մոսկվայի կենտրոնում, Կրեմլից երկու քայլի վրա եւ Մեծ թատրոնի կողքին, որտեղ ժամանակին նշանավոր «Արարատ» ռեստորանն էր, բացվել է «Արարատ պարկ Հայաթ Մոսկվա» նոր, հինգաստղանի հյուրանոցը: Այս առիթով ընդունելության էին հրավիրված մոտ հազար հյուրեր: Նրանց մեջ էր մոսկվահայության (եւ ոչ միայն նրա) սերուցքը:

Հյուրանոցը կառուցած «Լուսինե» կոնցեռնի նախագահ Մուրադ Սարգսյանի հետ ուրախանալու էին եկել «Սուխոյ» նախագծային բյուրոյի գլխավոր տնօրեն Միխայել Պողոսյանը, գործարարներ Միխայել Բաղդասարովը, Ռուբեն Վարդանյանը, Վիտալի Գրիգորյանը (որը խիստ հազվադեպ է երեւում նման միջոցառումներում), Գագիկ Զաքարյանը («Յունիբանկ»), Գագիկ Ադիբեկյանը, Սուրեն Սահակյանը (Մոսկվայում ՀՀ նախկին դեսպան) եւ ուրիշներ:

Նույն օրը, բայց ավելի վաղ, հյուրանոց այցելեց Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովը, որը շատ գոհ մնաց եւ նույնիսկ ընդունեց հյուրանոցի ռեստորաններից մեկում ճաշելու հրավերը: Ավելին, որպես ուղղափառ քրիստոնյա, նա ներկա գտնվեց հյուրանոցի շենքում կառուցված փոքր ժամատան օծմանը: Օծումն անցկացրեց Ռուսաստանի եւ Նոր Նախիջեւանի առաջնորդ Եզրաս սրբազանը: Նկատի ունենալով Մոսկվայում հայ եկեղեցու հետ կապված բարդ իրավիճակը եւ այն, որ Յուրի Լուժկովը համակրում եւ աջակցում է (իսկ գուցե աջակցո՞ւմ էր) կարգալույծ արված Տիրան Կյուրեղյանին, ժամատան օծման ամբողջ ընթացքին նրա ներկա գտնվելը կարելի է համարել խորհրդանշական:

Ի դեպ, Հայաստանում իր հանդիպած անձանցից շատերին Լուժկովը հրավիրել էր մասնակցելու նոր հյուրանոցի բացմանը, ներառյալ եռօրյա անվճար կեցությունը եւ օդանավակայանում դիմավորելն ու ճանապարհելը: Ուստի ընդունելության ժամանակ Արեւմուտքի բուրժուազիայի պատկառելի ներկայացուցիչներից բացի (մասնավորապես ներկա էին «Հայաթ» համակարգի սեփականատեր ամերիկացի Նիկոլաս Պրիցկերը եւ աշխարհի տարբեր երկրներից եկած նրա հյուրերը), մերթ ընդ մերթ երեւում էին նաեւ երեւանցի գործարարների ու քաղաքագետների ծանոթ դեմքեր, որոնք բերանները բաց նայում էին ոսկե դիզայներների մոդելները ցուցադրող մեկ տասնյակ երկարոտն շեկ գեղուհիներին:

Հյուրանոցի շահագործմամբ կզբաղվի հյուրանոցների կառավարման «Հայաթ» աշխարհահռչակ ընկերությունը: Սեփականատիրոջ խոսքերով, դեռ 35 տարի առաջ իր հայրը ԽՍՀՄ է եկել, բայց սովորաբար հաջողակ այդ մարդը չի կարողացել այստեղ իրականացնել ծրագրերը: Այդ ժամանակվանից ընտանիքում պահպանվել է Մոսկվայում հաստատվելու ցանկությունը, բայց միայն հիմա, «Լուսինե» կոնցեռնի գերազանց իրականացրած նախագծի շնորհիվ, հնարավոր դարձավ Մոսկվայում «Հայաթի» ներկայությունը: Պետք է ասել, որ Մուրադ Սարգսյանի համար էլ դյուրին չի եղել: Այն մասին, թե նրան ինչպիսի դժվարությունների վիճակվեց բախվել Ռուսաստանի մայրաքաղաքի կենտրոնում «հայկական երազանքն» իրականացնելու համար, եւ ընդսմին ինչպիսի խոչընդոտներ հաղթահարվեցին, կարելի էր գրել եթե ոչ գիրք, ապա, համենայն դեպս, առանձին հոդված: Նողկալի էր տեսնել, թե ինչպես վերջին ամիսներին որոշ հայ գործարարներ չարախնդում էին, լսելով հերթական այն խոսակցությունները, թե Մուրադից թերեւս հետ վերցնեն հյուրանոցը, կամ ստիպված լինի վաճառել եւ այլն:

Բայց պետք է պատշաճը մատուցել Մուրադ Սարգսյանին: Ինչպես ասում են ամերիկացիները՝ He did it, այսինքն՝ նա հասավ իր ուզածին, ի ուրախություն բազմահազար հայերի: Հայերի տրամադրությունն արտահայտեց ՀՀ ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը բացման արարողության ժամանակ: Վերջերս կասկածելիորեն շատ Մոսկվա այցելող Խաչատրյանն ասաց, որ ինքը շատ մեծ հպարտություն է ապրում հայ շինարարների, «Արարատ» հայկական անվան եւ «Հայաթ» համակարգի սպասարկման որակի համար, որն ինքն առիթ է ունեցել զգալու 1988 թ. Տոկիոյում:

Ի դեպ, «Արարատ» անվանումը պահպանել է նաեւ առաջին հարկում գտնվող սրճարաններից մեկը (հյուրանոցում կան 5 ռեստորան եւ բար): Հյուրանոցի դահլիճներից մեկը կրում է Արամ Խաչատրյանի անունը: Ի դեպ, հենց այս օրերին (նոյեմբերի 18-20-ը) «Ռոսիա» դահլիճում Նատալյա Կասատկինայի եւ Վլադիմիր Վասիլեւի ղեկավարությամբ անցկացվում է «Սպարտակ» բալետի բեմադրության պրեմիերան՝ եկող տարի նշվող Արամ Խաչատրյանի 100-ամյակի առթիվ: Ի տարբերություն Մոսկվայում այդ բալետի նախորդ երեք բեմադրությունների, այս անգամ օգտագործվել է նաեւ անցյալում չհնչած երաժշտություն: Ինչպես հայտնի է, Արամ Խաչատրյանը 8-ժամանոց երաժշտություն է գրել «Սպարտակի» համար: Դրա մեծ մասը հայտնի չէ ունկնդիրներին (օրինակ, քչերը գիտեն, որ հոլիվուդյան «Կալիգուլա» ֆիլմում օգտագործված է Խաչատրյանի Ադաջիոն «Սպարտակ» բալետից):

Այնպես որ, Մոսկվայում հայերն այս օրերին հպարտանալու եւ ուրախանալու պատճառներ ունեն: Եվ գլխավորն այն է, որ կա ընտրություն: Նրանք, ովքեր ի վիճակի չեն վճարել հինգաստղանի հյուրանոցի ծառայությունների դիմաց (մեկ տեղանոց համարի գիշերավարձը 200 դոլար է, նախագահական լյուքսինը՝ 1800 դոլար), կարող են «Ռոսիա» համերգասրահի տոմս գնել (25-100 դոլար) եւ ըմբոշխնել մեր մեծ հայրենակցի երաժշտությունը:

ԼՈՒՍԻԿ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ
Մոսկվա

Վանաձորում ստեղծվեց Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի միջմարզային երիտասարդական խորհուրդ

«Նոր սերունդ» երիտասարդական միություն հասարակական կազմակերպության նախաձեռնությամբ երկօրյա այցով Վանաձորում էին ՀՀ տարբեր մարզերի եւ ԼՂՀ-ի երիտասարդական կազմակերպությունների ղեկավարները:

«Հանդիպում» սրճարանում անցկացվեցին սեմինարներ «Մարզերի երիտասարդության հիմնախնդիրները» եւ «Հասարակական կազմակերպությունների արդյունավետ ղեկավարում» թեմաներով: Դասընթացները վարում էին «Համաշխարհային ուսուցում» կազմակերպության հյուսիսային տարածաշրջանի ղեկավար Ժիրայր Էդիլյանը, կազմակերպության երեւանյան գրասենյակի ներկայացուցիչ Արեգ Մարտիրոսյանը, PADCO-ի Լոռու մարզի ղեկավար Արմեն Բեժանյանը: Արծարծվեցին մարզերի երիտասարդության հիմնախնդիրներին առնչվող հարցեր: Շոշափվեց այն հարցը, որ Հայաստանի երիտասարդական ազգային խորհրդի կազմում ընդգրկված չեն ներկայացուցիչներ մարզային երիտասարդական կազմակերպություններից:

Ընդհանուր քննարկումների արդյունքում որոշվեց հիմնել Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի միջմարզային երիտասարդական խորհուրդ: Խորհրդի կազմում ընդգրկվեց 8 երիտասարդական կազմակերպություն: Նախագահ ընտրվեց «Նոր սերունդ» երիտասարդական միության նախագահ Արմեն Մատինյանը: Հաստատվեցին խորհրդի առաջիկա ծրագրերը, որոնց հիմքում պետք է դրված լինեն մարզային երիտասարդական կազմակերպությունների գործունեության ակտիվացումը, համագործակցությունը տարբեր կազմակերպությունների, իշխանության ներկայացուցիչների հետ:

Մ. ՄԻԿՈՅԱՆ

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայ տեխնոլոգիական խումբ»՝ արցախանպաստ առաքելություն

Ամերիկայի «Հայ տեխնոլոգիական խումբ» կազմակերպությունն Արցախում իր գործունեությունն սկսել է 1996 թվականից: Նպատակադրված էր այստեղ, գյուղատնտեսական տարբեր կուլտուրաների սերմերի անհատույց առաքումներից բացի, նաեւ իրականացնել չորս գործնական ծրագրեր: Մասնավորապես, կազմակերպությունը պետք է Ղարաբաղում ստեղծեր խաղողի պատվաստակալների տնկարան, արտադրեր սերմացու ցորեն, մեղր եւ գինի:

Այսպես կոչված «Մեղր» ծրագիրն արդեն ավարտման փուլում է: Քանի որ «Հայ տեխնոլոգիական խումբը» շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն է (տեղում ստացված եկամուտը բացառապես օգտագործվում է բարեգործական, կատարված աշխատանքի վարձատրման կամ էլ տնտեսության ընդարձակման նպատակներով), ուստի արտադրված ամբողջ մեղրը հատկացվել է կարիքավոր ընտանիքներին ու բուժհիմնարկներին: Միայն ընթացիկ տարում Ստեփանակերտի ծերանոցին ու հիվանդանոցներին անվճար տրամադրվել է 1652 կգ անարատ մեղր: Իսկ նույն այդ ծրագրի իրագործման 6 տարիների ընթացքում ղարաբաղյան ազատամարտում զոհվածների ընտանիքներին անհատույց տրվել է 3000 մեղրափեթակ:

Կազմակերպության արցախյան առաքելության կարեւոր նպատակներից մեկն էլ նոր աշխատատեղերի բացումն է: Բուն մասնաճյուղում աշխատում է 4 հոգի, բայց գյուղատնտեսական աշխատանքներում ընդգրկված է 40-ից ավելի մարդ, որոնք ապահոված են մշտական աշխատանքով: Նրանց ամսական միջին աշխատավարձը 30.000 դրամ է: Ամենայն վստահությամբ կարելի է ասել, որ սահմանամերձ Խրամորթ հայկական գյուղը, որը պատերազմի ժամանակ տեւականորեն գտնվում էր թշնամու ձեռքին, վերհառնել է մասամբ ՀՏԽ-ի շնորհիվ: Այս գյուղի հարեւանությամբ են գտնվում կազմակերպության փորձարարական 50 հեկտար հողամասերը, եւ հիմնականում խրամորթցիներն են տնկարանների բանվորները:

ՀՏԽ-ի ծրագրերում, թերեւս, ամենաուշագրավը «Խաղող» ծրագիրն է: Կազմակերպությունն ունի 4 հեկտար ֆիլոքսերադիմացկուն պատվաստակալների մայրուտներ, որտեղ աճեցվում են սեղանի եւ տեխնիկական 20 տարբեր սորտերի խաղողի տնկիներ: Անցյալ տարի խաղողագործությամբ զբաղվող մենատնտեսներին է վաճառվել 18000 տնկի՝ հատը 250 դրամ արժեքով: Այս տարի պլանավորված է այդ թիվը գերազանցել:

ՀՏԽ-ի ղարաբաղյան ներկայացուցիչ Վլադիմիր Զաքիյանի համոզմամբ, խաղողագործությունը Արցախում մեծ հեռանկարներ ունի: Ղարաբաղի խաղողը երբեւէ փառաբանված էր ինչպես որակական, այնպես էլ քանակական հատկանիշներով: Բավական է նշել, որ 1984 թ. այստեղ արտադրվել է 164.300 կգ խաղող՝ ապահովելով հեկտարից միջինը 121 ցենտներ բերք: Ու եթե խորհրդային տարիներին երկրամասում հաշվվում էր 17.000 հեկտար խաղողայգի, ապա ներկայումս այդ թիվը կազմում է ընդամենը 760 հեկտար: Կա ԼՂՀ-ում խաղողագործությունը զարգացնելու միտում, եւ «Հայ տեխնոլոգիական խումբը» դրան աջակցելու պատրաստակամություն ունի:

Վ. Զաքիյանը տեղեկացրեց, որ տնկիների իրացումից ստացված եկամտի մի մասը հատկացվում է տնկարանի զարգացմանը: Ըստ ՀՏԽ-ի ներկայացուցչի, ծրագրված է առաջիկայում հիմնել 10 հեկտար սեղանի եւ տեխնիկական սորտի արտադրական խաղողայգի:

Արդեն հիմա եկամուտ է ապահովվում նաեւ «Ցորեն» ծրագրով: Կազմակերպության աճեցրած բարձր վերարտադրության ցորենի սերմացուն լայն պահանջարկ է վայելում տեղում: Եվ գներն էլ թանկ չեն՝ կիլոգրամը 150-160 դրամ: Սերմացուն ամբողջությամբ սպառվում է Ղարաբաղում:

Մեր զրույցում Վ. Զաքիյանը նշեց, որ ՀՏԽ-ն, իբրեւ գիտաարտադրական ձեռնարկում, նախադեպը չունի ամբողջ Անդրկովկասում: Եվ դա շնորհիվ ամերիկահայ մի խումբ հայրենասերների, որոնք տարեկան շուրջ 20 միլիոն դրամ են ներդնում այս բնագավառում:

Եթե համեմատելու լինենք ՀՏԽ-ի 6 տարի առաջվա եւ այսօրվա գործունեության ծավալները, ապա դրանք շոշափելիորեն տարբեր են՝ դրական ակտիվով: Նկատելի է առաջընթացը, իսկ դա նշանակում է, որ մեր հայրենակիցների ջանքերը ճիշտ նպատակին են ծառայում:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

«Մուլտի գրուպի» ցանքատարածությունները Վարդենիսում

Սկիզբը էջ 1

Պատասխանելով լրագրողների հարցերից մեկին, թե արդյոք սպասո՞ւմ էր, որ գյուղացիներն աշխատավարձի բարձրացման հարց կառաջադրեին, «Մուլտի գրուպի» նախագահն ասաց. «Ժողովուրդն ինձանից սպասելիքներ ունի, եւ պետք է դրանք իրականացնեմ: Նրանք գիտեին, որ ես «չէ» բառը չունեմ: Դա մեզ համար առանձնապես մեծ բան չէ, իսկ ժողովրդի համար կարեւոր նշանակություն կունենա»:

Ինչ վերաբերում է ստացված բերքին, ապա դրա հիմնական մասը, պաշտպանության նախարարության հետ կնքած պայմանագրի համաձայն, 1 կգ-ը 70 դրամով (ինչը շուկայական գնից բավականին ցածր է) տրամադրվում է բանակին: Բացի այդ, ընկերության վարձակալած հողատարածքի վրա աշխատող գյուղացիները կստանան անվճար սերմացու: Այնպես որ, մեր ներքին շուկայում առայժմ Վարդենիսի կարտոֆիլը չի վաճառվի: Գուցե դա տեղի ունենա հաջորդ տարի, որովհետեւ ծրագրվում է մշակովի տարածքները հասցնել 300 հեկտարի: Նախատեսվում է բացի գերմանական սերմացուից, ներմուծել նաեւ ամերիկյան սերմացու: Հետագա տարիներին արդեն այդ սերմացուն կտեղայնացվի, քանի որ ներմուծելը թանկ է: Հիշատակման արժանի է «Մուլտի գրուպի» վարձակալած ցանքատարածություններում ներդրված ոռոգման շարժական համակարգը, ինչը նորույթ է Հայաստանում:

«Այս հողերը վերցնելով եւ մշակելով, ես ուրախություն եմ ապրում, հիանում մարդկանց տրամադրվածությամբ ու աշխատանքով, ստեղծված բերք ու բարիքով», գյուղացիների հետ իր հանդիպման տպավորություններն այսպես արտահայտեց Գագիկ Ծառուկյանը:

ԱԶԳ **Մտահոգություններ**

Հիմնավորվա՞ծ էին արդյոք հիմնավորում պահանջելու չափորոշիչները

Մաթեմատիկայի հանձնաժողովի այս տարվա աշխատանքների վերաբերյալ

Մաթեմատիկայի ընդունելության քննությունների հենց առաջին օրերից մաթեմատիկական հասարակությունը, դիմորդները և ծնողները «շոկ»-ի մեջ էին. սպասվելիք և հայտարարված գնահատականների մեջ մեծ տարբերություններ կային: Պարզվեց, որ հանձնաժողովը որոշել էր խնդիրների լուծումը գնահատելիս չափազանց մեծ պահանջներ ներկայացնել տեսական հիմնավորումների համար: Անկասկած տեսական հիմնավորումներին ուշադրություն դարձնելը ողջունելի մոտեցում է, եթե միայն կիրառելիս տեղիք չտրվեր չափազանցություններին: Ապրիորի ակնհայտ է, որ դպրոցական դասագրքերում արծարծված տեսական նյութը պետք է հիմք ընդունել և պահանջել հիմնավորում միայն այն փաստերի, որոնց ապացույցները դպրոցական դասագրքերում բացակայում են: Հակառակ դեպքում կստացվի զավեշտային իրադրություն, և ապացույցի ընթացքը պետք է տարվի մինչև աքսիոմները: Որպեսզի մեր խոսքը մերկապարանոց չինչի, հղում կատարենք երկու կոնկրետ խնդիրների դիմորդների կողմից բերված լուծումների վրա: Առաջին խնդրի լուծումը մեջբերում ենք բացարձակ նույնությամբ՝ ընդգծելով այն միակ մասը, որտեղ ստուգողը դիտողություն է գրանցել:

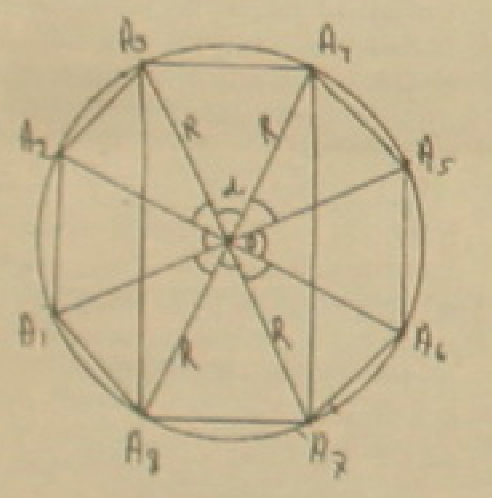

Պարզ է, որ A_3A_7, A_4A_8 անկյունագծերն անցնում են արտագծած շրջանագծի կենտրոնով: $A_8A_3A_4$ և $A_4A_7A_8$ անկյունները հենված են տրամագծի վրա (ինչո՞ւ. հարցը հանձնաժողովինն է), հետևաբար

$\angle A_8A_3A_4=\angle A_4A_7A_8=90°$

Նույն կերպ էլ կարելի է ստանալ, որ $\angle A_3A_8A_7=\angle A_3A_4A_7=90°$: Իսկ քանի որ քառանկյան բոլոր անկյուններն ուղիղ են ⇒ այդ քառանկյունն ուղղանկյուն է:

Ինչպես գիտենք, քառանկյան մակերեսը ⇒ է նրա անկյունագծերի և նրանց կազմած անկյան սինուսի արտադրյալի կեսին: ⇒ մակերես $A_3A_4A_7A_8=(1/2)A_3A_7 x A_4A_8 \sin\alpha$, $A_3A_7=2R$, $A_4A_8=2R$, $\alpha=(360°/8)=45°$ (քանի որ բազմանկյունը կանոնավոր ութանկյուն է)

Մակերես

$A_3A_4A_7A_8=(1/2)x2Rx2Rx\sin45°=R^2\sqrt{2}$: Պատ. $R^2\sqrt{2}$:

Կոնկրետ այս խնդրի հետ կապված ասենք, որ (երկրաչափություն 8) դասագրքում (էջ 55-56) արծարծված է կանոնավոր բազմանկյան արտագծած շրջանագծի կենտրոնը բազմանկյան գագաթներին միացնելուց առաջացած կենտրոնական անկյունների հավասարությունը, իսկ (երկրաչափություն 7) դասագրքում (էջ 43-44) արծարծված է այն փաստը, որ հավասար անկյունների դիմաց գտնվում են հավասար աղեղներ, ինչպես նաև կիսաշրջանագծի և տրամագծի կապը: Հետևաբար դիմորդի «Պարզ է, որ ...»-ը հենված է վերոհիշյալ տեսական նյութի վրա, և դիմորդը կարող էր հոգ չտանել հիմնավորումների այդ մասերի համար: Դիմորդի կառուցած գծագրից պարզ երևում է (դիմորդն ինքն է հոգ տարել այդ մասին. բոլոր կենտրոնական անկյունների կառուցումը և ընդգծումը միայն այդ նպատակը կարող էին հետապնդել), որ A_3 և A_7 կետերը միացնող հատվածի երկու կողմերում էլ կան 4 հավասար աղեղներ և O գագաթով 4 հավասար անկյուններ: Հետևաբար արդեն ակնհայտ է, որ A_3A_7 հատվածը տրամագիծ է: Մյուս կողմից դիմորդը հաշվարկել է բազմանկյան երկու հարևան գագաթները O կետին միացնող իրար հավասար 8 անկյուններից յուրաքանչյուրի աստիճանային չափը՝ 45°: Հետևաբար ևս մեկ տեսանկյունից, որ 4α=4x45°=180°, դիմորդի համար պարզ է եղել, որ A_3A_7 հատվածը տրամագիծ է...

Նախ անընդունելի է այստեղ հանձնաժողովի կիրառած այն չափանիշը, որով 2,5 բալի 1 բալը հատկացված է խնդրի լուծման հիմնական մասին, իսկ 1,5 բալը՝ խնդրի լուծմանը վերաբերող ընդամենը մի ենթամասի տեսական հիմնավորմանը: Բացի այդ, ինչպես ցույց տվեցինք վերևում, այդ հիմնավորումը դիմորդի կողմից աշխատանքում ըստ էության կատարված է: Եթե անգամ համարենք, որ այդ հիմնավորումն ունի թերություն, ապա մի՞թե 1,5 բալ արժե այդ թերությունը:

Երկրորդ խնդրի հետ կապված, բերենք լուծման միայն այն մասը, որտեղ հանձնաժողովը դիտողություն է գրանցել:

$$\frac{x+1+\sqrt{x^2-1}}{x-1+\sqrt{x^2-1}}=5\cdot\frac{\sqrt[4]{x+1}}{\sqrt[4]{x-1}}-6$$

$$\frac{(\sqrt{x+1})^2+\sqrt{(x-1)(x+1)}}{(\sqrt{x-1})^2+\sqrt{(x-1)(x+1)}}=5\cdot\frac{\sqrt[4]{x+1}}{\sqrt[4]{x-1}}-6$$

(Այստեղ հանձնաժողովի կողմից արձանագրված է, որ առաջին տողից երկրորդ տողի անցումը «հիմնավորված» չէ...)

Դիմորդի կողմից x-1-ի փոխարինելը $\sqrt{x-1}^2$-ով համարժեք ձևափոխություն է, քանի որ հավասարման մեջ մասնակցում է $\sqrt[4]{x-1}$ արտահայտությունը: Քանի որ այդպիսի փոխարինման թույլատրելիությունը երևում է հավասարման հենց սկզբնական տեսքից (առանց որևէ ձևափոխություն կատարելու), հետևաբար որևէ հիմք չկար բալ իջեցնելու: Իսկ տվյալ աշխատանքի հետ կապված բավական էր նայել սևագրությունը և համոզվել, որ դիմորդը նույնիսկ որոշել է հավասարման ԹԱԲ-ը, որի առկայությամբ ակնհայտ է վերոհիշյալ փոխարինումների համարժեքությունը: Հետևաբար առավել ևս բալ հանելը բացարձակ անհիմն է, այն էլ 1 բալ:

Ցավոք, հանձնաժողովի աշխատանքն արատավոր էր նաև այլ տեսանկյունից: Նշենք դրանցից մի քանիսը: Բերենք տարբերակներից մեկում ընդգրկված խնդիրներից մեկը. կոնի երեք ծնորդներից երկուսը փոխուղղահայաց են, իսկ երրորդը դրանցից մեկի հետ կազմում է 30° անկյուն, իսկ մյուսի հետ 45°: Գտնել կոնի առանցքային հատույթի գագաթի անկյունը:

Իրականում այդպիսի կոն գոյություն չունի: Իսկ ի՞նչ կնշանակի, դպրոցական մակարդակով, գոյություն չունեցող օբյեկտի համար ինչ-որ մեծություն հաշվել: Դիմորդն ինտուիտիվ ընդունում է օբյեկտի գոյությունը և փորձում ինչ-որ բան անել: Արդյունքում ամենայն հավանականությամբ ընկնում է թյուրիմացության մեջ և իզուր ժամանակ կորցնում ու ընկճվում: Իսկ այդպիսի հոգեբանական վիճակը չի կարող չազդել նաև նրա հետ հետագա աշխատանքի վրա: Բայց, մաթեմատիկական տրամաբանության տեսանկյունից, անհեթեթությունից ամեն ինչ հետևում է, և հետևաբար որպես պատասխան կարող էր գրվել ինչպես ցանկացած թիվ, այնպես էլ, ասենք, «փղի բերանի չափ» արտահայտությունը:

Այլ բան է, եթե խնդրի ձևակերպումը լիներ. գոյություն ունի՞ արդյոք...

Սա արդեն ազնիվ կլիներ:

Դիտարկենք տարբերակներում հանդիպած մեկ այլ խնդիր.

«Գտնել 4 թվեր, որոնցից...»: Խնդիրը հետևյալ բնույթի է «Գտնել օբյեկտ, որը բավարարում է տրված պայմաններին»: Մաթեմատիկայի տեսանկյունից մեկ օբյեկտ գտնելը կնշանակեր խնդիրը լիարժեք լուծված է, չնայած այլ լուծումներ էլ կարելի էր ընդգրկել, եթե այդպիսիք լինեին:

Հետևաբար ոչ մի կերպ չի հիմնավորվում վերոհիշյալ խնդրում երկու քառյակ ստացած, բայց մեկ քառյակ ցույց տվողից բալ պահելը: Դիտարկենք ևս մեկ երևույթ: Օգոստոսի 20-ի տարբերակներից մեկում թիվ 8 խնդրի պայմաններին բավարարող գոյություն է ունեցել երկու զուգահեռանիստ: Անգամ եթե դիմորդին ասվեր, որ կա 2 զուգահեռանիստ, ապա դիմորդը պետք է լուծեր 2 դժվար խնդիր: Իսկ այս դեպքում դիմորդն ինքը պետք է հասկանար 2-րդ տարբերակի գոյությունը: Հետևաբար նա պետք է լուծեր 3 դժվար խնդիր: Երբ աշխատանքները ստուգելիս հանձնաժողովը բավականին ուշ (այն բանից հետո, երբ դիմորդներից մեկի աշխատանքը ստուգելուց, ստուգողները հանդիպում են 2-րդ տարբերակի քննարկմանը) նկատում է 2-րդ լուծման գոյությունը, ապա ինչքանո՞վ է հիմնավորված մեկ լուծում բերած դիմորդների աշխատանքից ջնջումով իջեցնել արդեն իսկ 2,5 գնահատված բալը (որը պարզ երևում է դիմորդների աշխատանքների պատճեններից):

Առավել ևս մյուս տարբերակում, որտեղ մեկ զուգահեռանիստ է բավարարում խնդրի պայմաններին, ինչքանո՞վ է հիմնավորված ջնջումով իջեցնել արդեն իսկ նշանակված 2,5 բալն այն բանի համար, որ դիմորդը չի հիմնավորել 2-րդ տարբերակի անհնարինությունը:

Կարելի է շատ օրինակներ բերել և երկար խոսել լուծումների հիմնավորման, պահանջների գերծայրահեղացման, տարբերակների տեքստերի և նրանց գնահատման որակական անհամասեռությունների, անթույլատրելի ու երկիմաստ ձևակերպումներով խնդիրների և այլնի արդյունքում, ի վնաս դիմորդների, գնահատումների կամ ջնջումով վերագնահատումների մասին:

Սակայն դա չէ կարևորը: Ես չեմ «ամենակարող բժիշկը»:

Կարծում ենք, որ մասնագիտացված մաթեմատիկական կոլեկտիվները պարտավոր են մասնագիտորեն քննարկել մաթեմատիկայի հանձնաժողովի աշխատանքը և մշակել ու առաջարկել այն հիմնական դրույթները, որոնց վրա պետք է հենվել հետագայում: Իսկ մաթեմատիկոսների «ընտանին» նաև հեռուստատեսությամբ ողջ հասարակությանը պետք է ցույց տա իր վերաբերմունքը: Չէ՞ որ այս պրոբլեմը հասարակության լայն խավերի շահի հետ է առնչվում: Չարժե շահարկել գերազնիվ ու մաքուր մաթեմատիկա գիտությունը:

ՍԵՅՐԱՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ,
Ֆիզմաթ գիտությունների թեկնածու,
ավագ գիտաշխատող, դոցենտ

ԱՏՈՄԱԿԱՅԱՆԻՆ ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔ

Երանի մտահոգությունս ավելորդ լինի

Հայաստանի ատոմակայանը գտնվում է ամենախիտ բնակեցված շրջանում՝ Արարատյան դաշտի գրեթե կենտրոնում, մայրաքաղաքից ուղիղ գծով 20 կմ հեռավորության վրա: Ասված մի արացե, վտանգների դեպքում հանրապետության բնակչության շուրջ 2/3-ը կհայտնվի անելանելի վիճակում:

ՀԱԷԿ-ի ծանր հետևանքներով վտանգը շատերը հասկացել են դեռևս նրա կառուցման տարիներին: Եվ պատահական չէին ատոմակայանի տեղի ընտրության և կառուցման դեմ ուսանողների բազմամարդ ցույցերը: Բանավոր և գրավոր ես իմ խոսքն ասել եմ նաև երկրաշարժից անմիջապես հետո: Այժմ չեմ ցանկանում կրկնել: Բայց նաև չեմ կարող լռել, մանավանդ այժմ, երբ դրված է ՀԱԷԿ-ը լիցքավորելու և աշխատանքը շարունակական դարձնելու խնդիրը: Բայց մյուս կողմից էլ ատոմակայաններով զբաղվող միջազգային կազմակերպությունները առաջարկում են փակել ՀԱԷԿ-ը և դրա փոխարեն կառուցել նոր հիդրոկայաններ, օգտագործել նաև քամու ուժը և այլընտրանքային այլ աղբյուրներ, կոնկրետ՝ արեգակի էներգիան (ջերմությունը):

Նշենք մի քանի օրինակներ.

1. Հայտնի է, որ հանրապետությունում հզոր ջերմաէլեկտրակայաններ կառուցելու հետ կապված փակվեցին շուրջ 20 փոքր հզորության հիդրոկայաններ: Առաջին հերթին վերականգնել դրանք, կառուցել նորերը՝ թեկուզ ամենաչնչին հզորությամբ, դիցուք մի համայնքի կամ նույնիսկ նրա մի թաղամասի պահանջները բավարարելու չափով: Այսինքն, օգտագործել ամենաչնչին հզորությունները:
2. Օգտագործել քամու ուժը, որը Հայաստանի նման լեռնային երկրներում կարող է կազմել շոշափելի հզորություն:
3. Օգտագործել արեգակի էներգիան, որը Հայաստանում արևոտ օրերի թվով նույնպես պոտենցիալ հնարավորություն կարող է ապահովել: Արեգակի էներգիան հարավահայաց լանջերին շոշափելի արդյունք կապահովի: Արեգակի էներգիան լայնորեն հնարավոր է օգտագործել շենքերի ջեռուցման ասպարեզում:

Իմ հաշվարկներով, հարավահայաց լեռներին, որոնք Հայաստանում կազմում են շուրջ 100 հազար հեկտար, միաթեք կտուրով ջերմոցների ջեռուցմամբ շուրջ 80 տոկոս վառելիք է տնտեսվում: Ի դեպ, իմ այս առաջարկության համար ստացել եմ համապատասխան արտոնագիր:

Բոլոր դեպքերում, մենք պիտի հրաժարվենք ՀԱԷԿ-ի գործարկումից և դրա դիմաց լիովին օգտագործենք այլընտրանքային աղբյուրները:

Այս առաջարկության իրագործման օգտին է վկայում այն հանգամանքը, որ արտադրած էլեկտրաէներգիայի զգալի մասը որպես փոխհատուցում պիտի մատակարարվի Ռուսաստանին՝ իր ներդրած վառելիքի դիմաց: Ստացվում է, որ Հայաստանում վախի մտահոգությամբ արտադրված էլեկտրաէներգիան պիտի մատակարարվի ուրիշներին:

Մինչդեռ ատոմային էլեկտրակայանների հարցով զբաղվող միջազգային կազմակերպությունները առաջարկում են դադարեցնել ՀԱԷԿ-ի աշխատանքները և դրա դիմաց, իրենց իսկ ֆինանսավորմամբ, Հայաստանում լայնորեն օգտագործել այլընտրանքային աղբյուրներ, որոնք հպանցիկ նշել եմ հենց սկզբից:

Մենք իրավունք չունենք մտահոգության մեջ պահելու մեր ժողովրդին: Սա սկզբունքային հարց է, և մենք անտարբեր մնալ չենք կարող: Խնդրեմ, եկեք ազգովին քննենք:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՎԱԳՅԱՆ,
«Պարմանի» համազգային ուսանողական բարեգործական հասարակական կազմակերպության նախագահ,
ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ով ասես վազում է ընտրվելու

Հոկտեմբերի 20-ին Հայաստանում տեղի կունենան տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններ:

Համայնքի ղեկավարի թեկնածու կարող է առաջադրվել 25 տարին լրացած, իսկ ավագանու անդամի՝ 21 տարին լրացած Հայաստանի Հանրապետության ընտրական իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր քաղաքացի:

Գովելի է՝ այսօր ժողովրդի բախտն ու ճակատագիրը վստահում են նաև երիտասարդներին (կարծես վերացել է այն կարծիքը, որ մենք՝ երիտասարդներս, բանի պետք չենք):

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վերջերս ընդունած որոշման համաձայն՝ բարձրագույն կրթությունը համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի համար պարտադիր նախապայման չէ (կրթությունն այստեղ էլ անտեսվեց):

Այստեղ արդեն կարելի է կանգ առնել:

– Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ուսերին դրված են հզոր պարտականություններ: Ըստ հանրապետության նախագահի, «կառավարությունը քայլ առ քայլ հեռանում է տնտեսության օպերատիվ կառավարումից: Ավելի ու ավելի շատ գործառույթներ են անցնում տեղական ինքնակառավարման մարմիններին՝ դրանց կայացման գործընթացին համապատասխան»: Թե ինչ զարգացում կապրի համայնքը՝ կախված է միմիայն քաղաքապետից և ավագանու անդամներից,- նշում է ավագանու անդամի թեկնածու մի կին: Հերթականությամբ թվարկում է այն բոլոր իրավասությունները ու պարտականությունները, որոնք ունեն տեղական ինքնակառավարման մարմինները: Թվարկում է և ավելացնում:

– Շատ եմ ցավում, որ այսօր իրենց թեկնածությունն առաջադրած անձանցից շատերը քաջություն չունեն բարձրաձայն խոստովանելու, որ դա իրենց տեղը չէ (այս երբ այսքան մեծամտացանք):

Լա՛վ, բարձրագույն կրթության կարիք չկա, իսկ կարիք կա՞, որ մի ամբողջ համայնքի ապրելաձևը որոշող մարդը պատկերացում ունենա՝ ինչ է տնտեսության օպերատիվ կառավարման գործառույթը, ինչ է բյուջեն և նմանատիպ շատ հարցեր:

Ըստ զրուցակցիս՝ շատերն են այսօր մտել ընտրապայքարի մեջ՝ հաշվի չառնելով ժողովրդի կարծիքը: Դա իրենց պետք չէ:

Ինչպես կարող է ձայն խնդրել այն մարդը, որը վաղուց մոռացել է իր կնոջն ու երեխաներին, ձայն է խնդրում այն մարդը, որ դեռ չգիտի, թե ի՞նչ է աշխատանքը, ձայն է խնդրում վերընտրվելու այն ավագանին, որի գոյության մասին իսկ շատերը չգիտեն...

Օ՜, ո՛չ, սխալվեցի: Սրանք թերևս չեն խնդրում իրենց տեղերն արդեն, ըստ իրենց, վաղուց ապահովված են:

Իսկ ժողովուրդը... համր, անբարբառ ժողովուրդը չի հավատում ոչ ոքի:

Ո՞ւմ է պետք, որ իրենց խաղը ծանր է:

– Մեր ընտրելով չէ: Իրենք ուզում են, նրանք էլ անցկացնում են՝ քվեատուփը լցնելով, ստորագրությունները կեղծելով:

– Եվ ճիշտ են նրանք, քանի դեռ մեզանից յուրաքանչյուրը չգիտի իր տեղը կյանքում, քանի դեռ մեր երկրում ընտրական օրենքները կատարյալ չեն, ոչ մի խոսք արդար և թափանցիկ ընտրությունների մասին լինել չի կարող,- սահմանափակում է ավագանու անդամի թեկնածու նույն տիկինը:

Սթափվե՛ք, մարդիկ: Հոկտեմբերի 20-ը նախագահական ընտրությունների նախաշեմն է...

ԶԻՐԶՅԱՆ ԷԼԵՆ
Խ. Աբովյանի անվան պետական մանկավարժական համալսարանի հեռուստալրագրության բաժին, IV կուրս

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Թուրքիան եւ Իրաքի քրդերը: Դաշնակիցներ դժոխքից

Այս վերնագրի ներքո անգլիական «Էկոնոմիստ» շաբաթաթերթն իր հոկտեմբերի 5-11-ի համարում գրում է, որ մինչ քրդերը ձգտում են կիսաանկախություն ձեռք բերել հետպատերազմյան Իրաքում, որոշ թուրքեր կարոտախտով են հիշում օսմանյան տիրապետությունը։

Մինչ ամերիկյան վարչակարգը բազմապատկում է ջանքերը Սադդամ Հուսեյնին տապալելու գործում միջազգային աջակցություն ձեռք բերելու համար, նա բացահայտ ընդդիմության է հանդիպում իր երկու արժանավորագույն, բայց միմյանց թշնամի դաշնակիցների՝ Թուրքիայի եւ Իրաքի քրդերի կողմից։

Երկուսի միջեւ լարվածության սրման ներկա փուլում ամերիկացի պաշտոնյաներ փորձում են կախարդական մի բանաձեւ գտնել՝ բավարարելու համար իրենց անհամատեղելի պահանջները։ Թուրքիան հայտարարելով, որ չի մասնակցի Իրաքի դեմ որեւէ գործողության, որն իր հերթին կարող է անկախ պետություն ստեղծել այդ երկրի մոտ 3,5 մլն քրդերի համար, երդվել է ռազմական միջամտություն կատարել քրդերի՝ այդ ուղղությամբ յուրաքանչյուր քայլի դեմ։ Քրդերն իրենք էլ հասկանում են, որ անկախության ձգտումը իրական չէ։

Թուրքիան դեմ է նաեւ միացյալ Իրաքի տարածքում քրդական դաշնային գոտու հիմնադրմանը. մի պահանջ, որ քրդերն առաջ են մղում որպես իրենց իրավունքն Ամերիկայի ղեկավարությամբ ծավալվելիք գործողություններին աջակցելու փոխարեն։

Թուրքիան վախենում է, որ դաշնային գոտու առաջացումն Իրաքում կարող է նման պահանջների պատճառ դառնալ ոչ միայն իր սահմանների մոտ 12 մլն, այլեւ Իրանի 6 մլն քրդերի կողմից։ Դա, ըստ մի թուրք դիվանագետի, «տարածաշրջանային քաոսի եւ անկայունության դժոխք կստեղծի»։

Թուրքիան նաեւ տնտեսական հոգսեր ունի։ Իրաքի փոխվարչապետ Թարիք Ազիզը, որն այս շաբաթ Անկարայում էր, իրեն հյուրընկալող թուրք առաջնորդներին հիշեցրել է, որ պատերազմի բռնկման դեպքում Թուրքիայի երերուն տնտեսությունը կտուժի Իրաքի հետ գործարարության կորստից։ Երկու երկրների միջեւ առեւտուրն իր նախածոցյան պատերազմի տարեկան մեկ միլիարդ դոլարի մակարդակի է հասել։

Ամերիկայի առաջ ծառացած դժվարին կացությունն այն է, որ պատերազմի դեպքում նա ունենալու է ինչպես Թուրքիայի, այնպես էլ քրդերի աջակցության կարիքը։ Թուրքիայի ռազմակայանները անհրաժեշտ են ռմբակոծումների համար, իսկ Իրաքի քրդերի հսկողության տակ գտնվող 50 հազար մարտնչողները անհրաժեշտ են Հուսեյնին տապալելու համար։ Եվ եթե ամերիկյան զորքերը տեղակայվելու են քրդական տարածքներում, ապա նրանք պետք է Թուրքիայի միջով ժամանեն այնտեղ։

Իրաքցի քրդերը վճռականապես դեմ են, որ թուրքական զինված ուժերը մասնակցեն պատերազմական գործողություններին, եթե ոչ ուրիշ, համենայն դեպս այն պատճառաբանությամբ, որ նրանց ներկայությունը հրահրելու է իրանյան միջամտություն։ Նրանք նույնիսկ սպառնում են Հուսեյնի հետ լեզու գտնել, եթե ամերիկացիները անտեսեն իրենց պահանջները։

Իրաքի փոխնախագահ Թահա Յասին Ռամադանն անցյալ ամիս թուրք լրագրողներին հայտնել էր, որ Իրաքի ժողովուրդը «մեր քուրդ եղբայրների հետ» կկռվի թուրքական բանակին երկրի սահմաններից հեռու պահելու համար։ Այդ խոսքերով նա պատասխանում էր Թուրքիայի պաշտպանության նախարար Սաբահեդդին Չաքմաքօղլուի պնդումներին, թե Քերքուքը (Իրաքի նավթարդյունաբերության գլխավոր տարածքը) պատմականորեն Թուրքիայի բաղկացուցիչ մասն էր։ Քերքուքը, որն այժմ Բաղդադի հսկողության տակ է, երկու քուրդ ղեկավարների՝ Մասուդ Բարզանիի եւ Ջալալ Թալաբանիի մտադրություններով դառնալու է հետագա դաշնային պետության մայրաքաղաքը։ Քերքուքը, հայտարարել էր Բարզանին, կարող է դառնալ «գերեզմանը թուրքական զորքերի, ճիշտ այնպես, ինչպես դարձել է օսմանյան զորքերի համար»։ Բարզանին եւ Թալաբանին վաղեմի թշնամիներ են, սակայն այս շաբաթ նրանք միացան իրենց երազած «գոտու» նոր սահմանադրությունը կազմելու գործում։ Այս նորաստեղծ միասնությունը չափազանց մտահոգիչ է քրդերի տարածաշրջանային թշնամիների՝ Իրաքի, Թուրքիայի եւ Իրանի համար, որոնք տասնամյակներ շարունակ թիկունք են կանգնել քրդական մեկ խմբակցության ընդդեմ մյուսի, որպեսզի կարողանան թուլացնել եւ բաժանել քրդերին։ Ոչ շատ ժամանակ առաջ թուրքերն ու Բարզանին, որի Քուրդիստանի ժողովրդավարական կուսակցությունը (ՔԺԿ) հսկում է Թուրքիայի հետ Իրաքի ունեցած 700 կմ երկարությամբ սահմանը, մտերիմ ընկերներ էին։ Բարզանիի մարտիկների օժանդակությամբ թուրքական զորքերը Հյուսիսային Իրաք էին թափանցում լեռներում որսալու համար քուրդ անջատողականներին։ Փոխարենը Թուրքիան թույլ էր տալիս իր վարորդներին իրաքյան դիզելային վառելիք ներկրել, որոնց համար Բարզանիի խմբակցությունը հարկ էր վերցնում։ Այդ եկամուտների շնորհիվ ՔԺԿ-ի հսկողության տակ գտնված տարածքներում հնարավոր է եղել կառուցել դպրոցներ, հիվանդանոցներ եւ ճանապարհներ։

Բայց այն օրվանից, երբ Թուրքիան կալանավորեց Օջալանին, Բարզանին դադարեց օգտակար լինել։ Փոխարենը նա դարձավ սպառնալիք։ ՔԺԿ-ի ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով Թուրքիան արգելեց Իրաքի նավթի հոսքը դեպի երկիր։ Միաժամանակ սկսեց սիրաշահել Թալաբանիին։

Թուրք պաշտոնատար անձանց համաձայն, Իրաքի քրդերին թյուրիմացության մեջ են գցել՝ հավաստիացնելով, թե նրանց օգնությունը Մ. Նահանգներին նույնքան կարեւոր է, որքան Թուրքիայինը։ «Եթե քրդերն այնքան միամիտ են՝ հավատալու դրան, նշանակում է նրանք պատմությունից ոչինչ չեն սովորել», ասել է մի պաշտոնատար։

Իրաքի քրդերը հաստատ չեն մոռացել պատմության առավել նոր դասերը։ Նրանց գլխում դրոշմված է այն, թե ինչպես Ամերիկան չպաշտպանեց իրենց Իրաքի բանակի դեմ, երբ իրենք նրա դրդումով Հուսեյնի դեմ ապստամբեցին Ծոցի պատերազմի վերջում։ Այդ պատճառով էլ, ըստ քուրդ ղեկավարների, նրանք երաշխավորություններ են պահանջում այս անգամ։ Այդ երաշխավորությունները, ըստ Սաֆին Դիզայիի (ՔԺԿ-ի հայտնի պաշտոնյա), իրենց պետք է «պաշտպանեն ոչ միայն Իրաքից, այլեւ ցանկացած այլ օտար ուժերից, որոնք կփորձեն ապակայունացնել տարածաշրջանը»։

ԻՐԱՔՅԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄ

ՄԱԿ-ում ամերիկացիները մեղմացրել են դիրքորոշումը

ՄԱԿ-ում գործող ամերիկացի դիվանագետներից ոմանք, իրենց անունը չհրապարակելու պայմանով, Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության թղթակցին հայտնել են, որ ԱՄՆ պատվիրակությունը հրաժարվել է իր պահանջից, ըստ որի անհրաժեշտ էր համարվում Իրաքի դեմ ռազմական գործողություններ թույլատրող բանաձեւի ընդունումը, եթե իրաքցիները խոչընդոտեն միջազգային տեսչական ստուգումները։

Նույն դիվանագետների խոսքերով, ԱՄՆ պատվիրակությունը ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում Իրաքի հարցով հատուկ խորհրդակցություններ կանցկացնի հակաիրաքյան ռազմական գործողություն սկսելուց առաջ։ Հաղորդվում է, որ ամերիկացիների դիրքորոշման մեղմացման պատճառն այն է, որ նրանք ակնկալում են ստանալ Անվտանգության խորհրդում վետոյի իրավունք ունեցող երկրներ Ռուսաստանի ու Ֆրանսիայի աջակցությունը, որոնք կտրականապես դեմ են հակաիրաքյան պատերազմի սանձազերծմանը։

Այդուհանդերձ Պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչ Ռիչարդ Բաուչերը հայտարարել է, որ Անվտանգության խորհրդում Վաշինգտոնը կպահանջի «խիստ բանաձեւի ընդունում, որն Իրաքի վարչակազմին ցույց կտա միջազգային դիտորդների հետ գործակցելուց հրաժարվելու ծանր հետեւանքները»։

Ռուսաստանի արտգործնախարար Իգոր Իվանովն իր հերթին հայտարարել է, որ ինքը ողջունում է հակաիրաքյան բանաձեւի հարցում ԱՄՆ-ի դիրքորոշման փոփոխությունը, գտնելով, որ «ժամանակն է ցուցադրել միջազգային ընկերակցության միասնականությունն այս խնդրի առթիվ»։ Իվանովի կարծիքով, «նոր բանաձեւը պետք է ուղղված լինի Իրաքում միջազգային տեսչական ստուգումների անհապաղ վերսկսմանը եւ ոչ թե նրա դեմ ռազմական ուժի գործադրմանը»։

Պ. Ք.

«Ալ Ղաիդան» պատրաստ է նոր հարվածներ հասցնել

Մոտ ժամանակներս «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպությունը կարող է նոր հարվածներ հասցնել ինչպես ԱՄՆ տարածքին, այնպես էլ արտերկրում գտնվող ամերիկյան օբյեկտներին։ Ըստ «Վաշինգտոն փոստ» թերթի, Կոնգրեսի հետախուզական հանձնախմբերի անդամների առջեւ այդպիսի հայտարարություն է արել Կենտրոնական հետախուզական վարչության տնօրեն Ջորջ Թենեթը։ Նա Կոնգրեսում ելույթ է ունեցել երկրի մյուս ուժային կառույցների՝ Հետաքննությունների դաշնային բյուրոյի տնօրեն Ռոբերտ Մյուլլերի եւ Ազգային անվտանգության գործակալության ղեկավար, գեներալ Մայքլ Հայդենի հետ խորհրդակցելուց հետո։

Թենեթը հայտարարել է, որ ինքը չի կասկածում «Ալ Ղաիդայի» հետ կապված վտանգի գոյությունը։ Նրա խոսքերով, ներկա իրավիճակը համեմատելի է 2001 թ. ամռանը եղած իրադրության հետ եւ պակաս վտանգավոր չէ։

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ ԱՄՆ-ում շարունակում է գործել «աճած վտանգի ռեժիմը», որը պայմանականորեն անվանում են «դեղին ծածկագիր»։ Վերջինս ցույց է տալիս, որ վարչակազմը ստույգ տեղեկություններ չունի վտանգի բնույթի վերաբերյալ, բայց վտանգի բուն փաստը հայտնի է։

Պ. Ք.

Ըստ ԿՀՎ-ի, կորեական միջուկային ռումբը պատրաստվել է պակիստանյան սարքավորումներով

Ամերիկյան հետախուզական ծառայությունները հանգել են այն համոզման, որ Պակիստանը ԿԺԴՀ-ին մատակարարել է միջուկային զենքի արտադրության համար անհրաժեշտ սարքավորումներ։ Այդ մասին տեղեկացնում է «Նյու Յորք թայմս» թերթը, ավելացնելով, որ սարքավորումների մեջ եղած գազային ցենտրիֆուգներն օգտագործվել են ռազմական ուրանի ստացման նպատակով։

ԿՀՎ-ի տվյալներ վկայակոչելով թերթը գրում է, որ պակիստանյան հիշյալ սարքավորումները ԿԺԴՀ են առաքվել 1990-ական թթ. սկզբներին կնքված փոխանակային համաձայնագրի շրջանակներում։ Փոխարենը Հյուսիսային Կորեան Պակիստանին հանձնել է հրթիռներ, որոնք կարող էին օգտագործվել Հնդկաստանի հնարավոր հարձակումը կասեցնելու նպատակով։ ԱՄՆ հետախուզական ծառայությունները ենթադրում են, որ զենքի ու սարքավորումների փոխանակումները տեղի են ունեցել 1997 թ.՝ Պակիստանի ներկայիս նախագահ Մուշարաֆի պաշտոնակալությունից 2 տարի առաջ, բայց շարունակվել են նաեւ նրա օրոք։

Սպիտակ տան ներկայացուցիչները հրաժարվել են մեկնաբանել «Նյու Յորք թայմսի» հրապարակումը։ Վաշինգտոնում Պակիստանի դեսպանության ներկայացուցիչն էր հայտարարել, թե անվայել կլիներ իր երկրին մեղադրել, քանի որ «տրոհվող նյութերի, միջուկային տեխնոլոգիաների ու տեղեկատվության արտահոսք չի եղել»։

ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը մամլո ասուլիսում հայտարարել է, թե ամերիկյան հետախուզությանը վաղուց հայտնի է ԿԺԴՀ-ի 1-2 միջուկային մարտալիցք ունենալու փաստը։ Ռամսֆելդն անիմաստ է համարում ԿԺԴՀ-ում տեսչական ստուգումների անցկացումը, քանի որ Փենյանն օրերս արդեն պաշտոնապես խոստովանել է, որ արդեն մի քանի տարի ուրանի հարստացման տեխնոլոգիա է մշակում՝ խախտելով Բիլ Քլինթոնի վարչակազմի հետ 1994 թ. ստորագրած համաձայնագիրը։

Ռամսֆելդի խոսքերով, ներկայումս ԱՄՆ-ը իր դաշնակիցներ Ճապոնիայի եւ Հարավային Կորեայի հետ քննարկում է ԿԺԴՀ-ի հարցը եւ կուզենար քննարկումներում ներգրավել նաեւ Ռուսաստանին ու Չինաստանին, որոնք եւս, հավանաբար, մասնակցել են ԿԺԴՀ-ի միջուկային ծրագրի մշակմանը։

Պ. Ք.

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Կառավարիչ Պատակիի խրախուսելի արարքը

Հանդուրժողականության եւ մարդու իրավունքների անխոնջ ջատագով, ամերիկահայ համայնքի մեծ բարեկամ, Նյու Յորքի կառավարիչ Ջորջ Պատակին վերջերս պաշտոնական հայտարարությամբ հիշատակության է արժանացրել թուրք կառավարության կողմից Զմյուռնիա քաղաքի հրդեհման եւ Փոքր Ասիայում հույների հանդեպ կիրառվող հետապնդումների 80-ամյակը, հաղորդում է Հայ դատի գրասենյակը Նյու Յորքից։ Այս առթիվ թուրքական կառավարությունն էլ. փոստով ուղարկված բողոքի նամակներով բառացիորեն հեղեղել է ամերիկացի կառավարչի գրասենյակը։ Թուրքական «արշավը» հակադարձելու եւ շնորհակալություն հայտնելու համար կառավարչին մարդու իրավունքների պաշտպանության դիրքերում մնալու իր անզիջում սկզբունքայնության համար, Հայ դատի գրասենյակը կոչ է հղել ամերիկահայերին պատասխան նամակներ հասցեագրել նրան։

Հ. Օ.

Բիլ Քլինթոնը՝ Արկանզասի պատվո սեւամորթ

ԱՄՆ նախկին նախագահ Բիլ Քլինթոնը, որն իր պաշտոնավարման տարիներին արդեն ստացել է «մեր առաջին սեւամորթ նախագահ» մականունը, դարձավ առաջին սպիտակամորթ ամերիկացին, որին ընդունել են Արկանզասի նահանգի այսպես կոչված «Նեգրական փառքի սրահ»։ Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ հայրենի Արկանզասում Բիլ Քլինթոնը մասնակցելու է իր անդամակցության առթիվ շաբաթ երեկոյան անցկացվելիք հանդիսություններին։

«Մեր կարծիքով, դա արժանի եղանակ է իր աշխատանքի դիմաց նրան շնորհակալություն հայտնելու համար», հայտարարել է սրահի ղեկավար Չառլզ Ստյուարտը։ Նեգրական հանրության ներկայացուցիչները Բիլ Քլինթոնին երախտապարտ են, որ իր նախագահության տարիներին պետական բարձր պաշտոններ է տվել բազմաթիվ սեւամորթ ամերիկացիների, իսկ հետնախագահական շրջանում օժանդակել է Աֆրիկայում եւ Կարիբյան ծովի ավազանում հակաղավային մի շարք ծրագրերի իրականացմանը։

Ինքը Քլինթոնն, ընդգծել է, որ «սրահի երեւելի դեմքերի մեծ մասն իր «անձնական բարեկամներն են եւ ընդօրինակման արժանի անձինք», իսկ իրեն սրահի անդամ ընդունելն անվանել է «հիանալի նվեր»։

Պ. Ք.

Կինո

Անցյալ տարի Կաննի փառատոնի ժյուրին՝ նորվեգացի ականավոր դերասանուհի Լիվ Ուլմանի գլխավորությամբ, լավագույն սցենարի համար սահմանված մրցանակը շնորհեց Դանիս Տանովիչին, որը «Ոչ մեկի հողը» ֆիլմի եւ սցենարիստն է, եւ ռեժիսորն ու նույնիսկ կոմպոզիտորը: Բելգիայում հաստատված բոսնիացի նորելուկի մասնակցությունը վարպետաց վարպետների մրցույթին ընկալվեց իբրեւ Կաննի մշակութային հովանավորչության հերթական հավաստիք, իսկ կինոաշխարհին անհայտ Տանովիչին բաժին հասած մրցանակը Հարավսլավիայի ազգամիջյան հակամարտությանն անդրադառնալու համար, ակնհայտորեն թելադրված էր քաղաքական նկատառումներով: Այս տարի էլ վարշավյան գետտոյի մասին պատմող «Դաշնակահարին» լեհական հրեա Ռոման Պոլանսկու վերջին ֆիլմին շնորհված «Ոսկե արմավենու ճյուղը», նույնքան հաշվենկատորեն կամ նպատակահարմարության սկզբունքով, հավասարակշռվեց պաղեստինցի Էլիա Սուլեյմանի «Աստծո միջամտությանը» ընծայված քննադատների մրցանակով:

Կաննի տոնը տխրահռչակ քաղաքական տպավորությանը լավ ծառայություն մատուցեց Դանիս Տանովիչին, մանավանդ որ մյուսները եւս հետեւեցին այդ օրինակին: Այս տարվա սկզբին եվրոպական կինոակադեմիան կրկնեց Կաննի ժեստը՝ լավագույն սցենարի մրցանակը պարգեւելով «Ոչ մեկի հողը» ֆիլմին, իսկ դրան հաջորդեցին հոլիվուդյան «Ոսկե գլոբուսը», Բրիտանական կինոակադեմիայի «Ոսկե դիմակը» եւ վերջապես, «Օսկար»՝ բոլորն էլ լավագույն արտասահմանյան ֆիլմի համար: Այս նախանձելի միաբանության շնորհիվ սկսնակ Տանովիչը տեր դարձավ աշխարհի ամենահեղինակավոր կինոմրցանակների մի ամբողջ հավաքածուի, որ շատերի անկատար երազն է մնում ամբողջ կարիերայի ընթացքում:

Նույն օրինակելի համերաշխությամբ էլ Տանովիչի նախագիծը ֆինանսավորել է գրեթե ողջ Եվրոպան, այդ թվում՝ Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Շվեյցարիայի, Մեծ Բրիտանիայի եւ Բելգիայի նման երկրներ: Բայց սա վկայում է ոչ այնքան ֆիլմի բացառիկ արժանիքների, որքան քաղաքական կարեւորության մասին, թեեւ Տանովիչը որոշակիորեն նպատակ չի ունեցել, բուն իմաստով, քաղաքական ֆիլմ նկարահանել:

ՄԱՀԱՊԱՐՏԻ ՀՈՒՄՈՐՈՎ

«Ոչ մեկի հողը» կարելի է պացիֆիստական երգիծանք համարել, տրագիկոմեդիա, սեւ անեկդոտ կամ աբսուրդիստական ֆարս՝ 90-ականների Հարավսլավիան ճարակած պատերազմի թեմայով:

Ազգամիջյան ընդհարումների այդ դժնդակ շրջանը արդեն քանիցս արտացոլվել է էկրանին (ի գիտություն մեզ): Պատկերման մոդելներն ու գեղարվեստական լուծումները տարբեր են (մի բան, որ նույնպես շատ ուսանելի է մեզ համար):1997-ին նկարահանված «Փրկիչը» դրամայում Տանովիչի հայրենակիցներից մեկը՝ բոսնիացի Պետեր Անտոնիեւիչը, անհեթեթության չափ ողբերգական պատերազմի մասին պատմում է՝ ապավինելով խստաշունչ ռեալիզմին, որը մերթընդմերթ սայթաքում է դեպի նատուրալիզմի հունը: Իսկ 1998-ին միջազգային ճանաչման արժանացած «Վերքեր» ֆիլմի ռեժիսորը՝ սերբ Սրջան Դրագոեւիչը, նախընտրել է գրոտեսկն ու գինյոլը, բայց նրա հեգնանքը դառնացած է, քանի որ ծնվել է ցավից ու հուսահատությունից:

Առաջինը Տանովիչի մյուս հայրենակիցը՝ սերբական արմատներով բոսնիացի Էմիր Կուստուրիցան էր, որ Հարավսլավիայի ողբերգության պատմությունն իր «Ընդհատակ» ֆիլմում ներկայացրեց՝ ողբերգությունն ու զավեշտը միախառնած, էպոսի եւ ֆարսի աներեւակայելի համադրությամբ՝ 1995-ին արժանանալով Կաննի «Ոսկե արմավենու ճյուղին»: Մոլեգին Կուստան, ինչպես բարեկամներն են կոչում նրան, արդեն այնպիսի հեղինակություն է, որի հիմնած ավանդույթները անհնար է շրջանցել: Տանովիչը «մոգական ռեալիզմից» եւ ժողովրդական բանահյուսությունից ներշնչված նրա կառնավալային ոճի հետեւորդը չէ, բայց հեգնալի պարադոքսների ու ողբերգական աբսուրդի նույն զգացողությունն ունի: Ոմանք «Ոչ մեկի հողը» համեմատել են նույնիսկ Սեմյուել Բեքեթի եւ Դանիիլ Խարմսի գործերի հետ, ուր տրամաբանությունը գլխիվայր է շրջված, իսկ պատրանքներից միայն կեղծիքի դառը մրուրն է մնում: Այսպես, թե այնպես, Տանովիչն իր երկրի ողբերգության մասին նախընտրում է պատմել մահապարտի հումորով, որովհետեւ Կուստուրիցայի նման համոզված է, որ ծիծաղն է «հստակություն եւ սթափ հայացք բերում»:

ԱՍՏՂԵՐ

ՄԵՐ ԺԱՄԱՆԱԿԻ 20 ՀԵՐՈՍՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՌՅԱԿԸ

ԱՌՆՈԼԴ ՇՎԱՐՑԵՆԵԳԵՐ

52 տարեկան, ծնվել է Ավստրիայում: Կինո է մուտք գործել «Հերկուլեսը Նյու Յորքում» կատակերգությամբ, 1969-ին: «Ավստրիական կաղնին» ծգվեց մինչեւ աստղային երկնակամար «Բարբարոս Քոնանը» ֆիլմով:

Լավագույն մարտաֆիլմերը.
1. «Թերմինատոր» (1984)
2. «Բարբարոս Քոնանը» (1982)
3. «Գիշատիչը» (1987):

ԲՐՈՒՍ ՈՒԻԼԻՍ

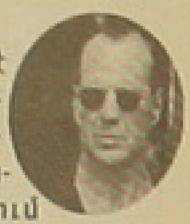

47 տարեկան, ծնվել է Գերմանիայում: Անդրանիկ կինոդերը չնչին դրվագ էր «Առաջին մահացու մեղքը» ֆիլմում (1980): Մեծ թռիչքը «Անընկճելին» էր, որը մեր հեռուստաալիքներով ցուցադրվում է ռուսերեն վերնագրի «Պինդ կաղին» բառացի թարգմանությամբ:

Լավագույն մարտաֆիլմերը.
1. «Անընկճելին» (1982)
2. «Անընկճելին 2» (1990)
3. «Հինգերորդ տարրը» (1997):

ՍԻԼՎԵՍՏՐ ՍՏԱԼԼՈՆԵ

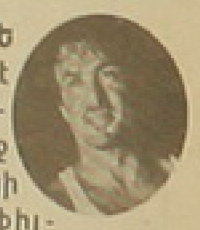

52 տարեկան, ծնվել է ԱՄՆ-ում: Առաջին անգամ կինոխցիկի առաջ հայտնվել է «Իտալացի հովատակը» պոռնոֆիլմում (1970): Աստղային վերելքի մեկնարկը 3 «Օսկար» շահած «Ռոքին» էր (1976):

Լավագույն մարտաֆիլմերը.
1. «Առաջին արյունը» (1982)
2. «Կոբրա» (1986)
3. «Ռեմբո 2» (1985):

ՋԵՔԻ ՉԱՆ

48 տարեկան, ծնվել է Չինաստանում: Նկարահանվում է մանկուց, բայց անունն առաջին անգամ հիշատակվել է «Կոտրված մատներով վարպետը» ֆիլմի տիտրերում (1971): Անդրանիկ հաջողությունը հայրենիքում «Հարբած վարպետն» էր (1978), ԱՄՆ-ում հաստատվելուց հետո՝ «Պիկ ժամը» (1998):

Լավագույն մարտաֆիլմերը.
1. «Հարբած վարպետը 2» (1994)
2. «Աստծո սպառազենքը» (1986)
3. «Ոստիկանական պատմություն» (1985):

Արժե դիտել

24 հոկտեմբերի, 24.00 Պրոմեթեւս

■ **«Դռան մյուս կողմում»**★: Ռեժիսոր՝ Լիլիանա Կավանի: Դերերում. Մարչելլո Մաստրոյաննի, Էլեոնորա Ջորջի, Թոմ Բերենջեր, Միշել Պիկոլի: Իտալիա, 1982:

Ֆրեյդիստական ենթատեքստով մելոդրամ՝ անհնարին սիրո պատմություն:

25 հոկտեմբերի, 00.10 Արմեն-Ակոբ

■ **«Տենչանքի անորոշ առարկան»**★★★: Ռեժիսոր՝ Լուիս Բունյուել: Դերերում. Ֆերնանդո Ռեյ, Միշել Բուկե, Անխելա Մոլինա: Ֆրանսիա, 1977:

Կինոն՝ «տենչանքի անորոշ առարկան», ըստ Բունյուելի, մթին ու առեղծվածային է իր բազմադիմությամբ, երբ ամեն անգամ նոր բնույթ ու կերպարանք է առնում սիրեցյալի աչքին եւ շարունակ խույս տալիս նրանից:

25 հոկտեմբերի, 00.30 Արմենիա

■ **«Խավարում պարողը»**★★: Ռեժիսոր՝ Լարս ֆոն Թրիեր: Դերերում. Բյորք, Կատրին Դընյով, Դեյվիդ Մորզ: Ֆրանսիա-Շվեդիա-Դանիա, 2000:

Մյուզիքլի եւ տրագեդիայի ողբերգության խառնուրդ՝ երկրի եւ երկնի չափանիշերով անբասիր տարագրուհու մասին, որը զոհ է դառնում կյանքի անարդարությանը: Ֆիլմը եւ գլխավոր դերակատարուհին արժանացել են Կաննի փառատոնի մրցանակներին:

25 հոկտեմբերի, 00.45 НТВ

■ **«Վամպիրի ստվերը»**★★: Ռեժիսոր՝ Իլայաս Մերիջ: Դերերում. Ջոն Մալկովիչ, Ուիլեմ Դեֆո, Քերին Մաքքորմաք: Մեծ Բրիտանիա - ԱՄՆ - Լյուքսեմբուրգ, 2000:

Գերմանացի մեծ ռեժիսոր Մուռնաուն, 1921-ին տքնելով իր գլուխգործոցներից մեկի՝ «Նոսֆերատու. սարսափի սիմֆոնիա» ֆիլմի վրա, ի սեր արվեստի պատրաստ է ամեն մի խելահեղության:

26 հոկտեմբերի, 00.20 Հ1

■ **«Ինչպես ջուրը շոկոլադի համար»**★★: Ռեժիսոր՝ Ալֆոնսո Արաու: Դերերում. Լումի Կավասոս, Մարկո Լեոնարդի, Ռեխինա Տորնե, Ադա Կարրասկո: Մեքսիկա, 1992:

Ռոմանտիկ սիրավեպ՝ լատինաամերիկյան «մոգական ռեալիզմի» ոճով:

26 հոկտեմբերի, 02.40 Արմեն-Ակոբ

■ **«Արյունոտ հարսանիք»**★: Ռեժիսոր՝ Կառլոս Սաուրա: Դերերում. Անտոնիո Գադես, Քրիստինա Օյոս: Իսպանիա, 1981:

Ֆիլմը ժապավենին է դրոշմել Գարսիա Լորկայի համանուն դրամայի բեմադրությունը՝ Ա. Գադեսի նշանավոր պարախմբի կատարմամբ:

27 հոկտեմբերի, 23.30 Հ1

■ **«Արյունոտ գահ»**★★★: Ռեժիսոր՝ Ակիրա Կուրոսավա: Դերերում, Տոսիրո Միֆունե, Իսուձու Յամադա, Մինորու Չիակի, Տակաշի Սիմուրա: Ճապոնիա, 1957:

Շեքսպիրյան «Մակբեթի» գործողությունը փոխադրվել է 16-րդ դարի Ճապոնիա:

■ 3 ժամ 36 րոպե տեւողությամբ «Լորենս Արաբացի» ֆիլմում, եթե նույնիսկ որեւէ կին հայտնվում է կադրում, նրա շուրթերից ոչ մի բառ չես լսի:

■ Ըստ լուրերի, Ֆրանկո Ձեֆիրելլին Մել Գիբսոնին առաջարկել է շեքսպիրյան իր էկրանացման մեջ Համլետ խաղալ՝ նրան տեսնելով «Մահացու զենք» ֆիլմի ինքնասպանության փորձի տեսարանում:

■ Ռիզ Ուիզերսփունը «Օրինական շիկահերը» կինոնկարում 40 անգամ փոխում է սանրվածքը:

■ «Կունդուն» ֆիլմը նկարահանած Մարտին Սկորսեզեի անունը ընդգրկվել է այն 50 անձանց ցանկը, որոնց մուտքը Տիբեթ արգելված է:

■ Մարգարետ Միչելի «Քամուց քշվածները» վեպի էկրանացման մեջ Սկարլետ Օ'Հարայի դերակատարուհուն ընտրելու համար քննվել են 1400 թեկնածուներ:

Դաստին Հոֆմանը «Փոքր մեծ մարդու» իր հերոսի՝ 120-ամյա Ջեք Քրաբի ձայնը ծերունական ու դողդոջ դարձնելու նպատակով մի ժամ շարունակ ամբողջ ձայնով գոռգոռում էր իր հարդասենյակում:

■ «Բրայանի կյանքը» ֆիլմում վեց դերասաններ խաղում են 40 կերպար:

■ «Հաստամաշկների կղզու» գլխավոր դերակատար Իվ Մոնտանը վախճանվեց սրտի նոպայից այն տեսարանում նկարահանվելուց մի քանի օր անց, որտեղ նրա հերոսը մեռնում էր ճիշտ նույն կերպ:

■ Ֆրենք Կապրայի բոլոր կինոնկարներում հայտնվում է Ջիմի անունով ագռավ:

■ «Մարտաֆիլմի վերջին հերոսը» ֆիլմում այն ուսուցչուհու դերակատարուհին, որը գովաբանում է Լորենս Օլիվյեի խաղը, Ջոան Փլոուրայթն է՝ դերասանի այրին:

ԲԵՐԲԵՐՅԱՆԻ ԿԻՆՈՀԻԹԸ

Ֆրանսիայում Ալեն Բերբերյանի վերջին ֆիլմը՝ «Բեռը», արդեն դիտել է ավելի քան 3 միլիոն հանդիսատես: Նման արդյունքը շահութաբեր մեծ հաջողության ցուցանիշ է եվրոպայի ամենամեծ կինոտերության համար:

Ֆրանսահայ Բերբերյանին կարելի է համարել Անրի Վեռնոյի հետնորդը, մանավանդ որ նա եւս նախընտրում է արկածային ժանրը: Բերբերյանի նախորդ աշխատանքը՝ «Վեցը», ավանդույթներով հարուստ ֆրանսիական «ոստիկանական ֆիլմի» եւ հոգեբանական թրիլերի համաձուլվածք էր, դետեկտիվների հեղինակ Ժան-Յուգ Օպելի համանուն բեսթսելերի էկրանացումը՝ Փարիզը սարսափի մատնած հրեշավոր մոլագարի մասին:

Նոր ժապավենը, որ Բերբերյանը նկարահանել է Ֆրեդերիկ Ֆորեստյեի հետ, արկածային կատակերգություն է՝ ժամանակին Պիեռ Ռիշարի եւ Ժերար Դեպարդյոյի մասնակցությամբ ստեղծված զվարճալի ժապավենների ոգով: Այստեղ կոմիկական զույգ են կազմել ֆրանսիացի հայտնի դերասան Ժերար Լանվենը եւ բելգիացի կատակերգու Բենուա Պուլվորդը՝ բանտից ճողոպրած հանցագործի եւ նրա «բեռան»՝ բանտապահի դերերում: Այս անհամատեղելի երկյակը, ջանալով ձեռք գցել վիճակախաղում մի քանի միլիոն շահած տոմսը, հայտնվում է նույնիսկ Աֆրիկայում: Խառնաշփոթ ելիսեյան դաշտերում, անվերջանալի հետապնդում ու գնդացրային կրակահերթեր, Փարիզ-Դաքար մրցարշավ, ուղտով ճամփորդելու փորձեր, գայթակղություն՝ տանգոյի ռիթմով եւ այլն, եւ այլն. Ֆիլմը լի է ժամանցիկ կինոյին հատուկ արկածային ու զավեշտական դրվագներով:

«Ցենտրալ Պարտներշիպ» մոսկովյան ընկերությունը, որը գլխավորում է Ռուբեն Դիշդիշյանը, գնել է կինոնկարի ցուցադրության իրավունքը Ռուսաստանում: «Полный привод» վերանվանված «Բեռն» իր էկրանային երթը ավարտելուց հետո կթողարկվի նաեւ տեսաժապավենով:

Էջը պատրաստեց՝
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆ

Մարզական

Հաջողությունն ուղեկցեց հայ լրագրողներին

ԱՊՀ երկրների լրագրողների ֆուտբոլային թիմերի միջեւ մրցաշարերի անցկացումն արդեն ավանդական է դարձել: Հերթական 4-րդ միջազգային մրցաշարի հանդիպումներն անցկացվեցին Երեւանի «Հանրապետական» մարզադաշտում: Մրցաշարի կազմակերպիչը Երեւանում արտասահմանյան թղթակիցների ասոցիացիան է՝ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի աջակցությամբ եւ հովանավորությամբ: Մրցաշարի կազմակերպմանն իրենց աջակցությունն էին ցուցաբերել նաեւ Հայաստանի կառավարությունը, ֆուտբոլի ֆեդերացիան եւ ամերիկյան ProMedia կազմակերպությունը: Ռուսական կողմից մրցաշարի կազմակերպմանը մասնակցել են ՌԴ մարզական լրագրողների ֆեդերացիան, ֆուտբոլային միությունը եւ «Ֆուտբոլմարկետ» կազմակերպությունը:

Այս անգամ մրցաշարին մասնակցեց 6 թիմ, որոնք նախնական փուլում բաժանվել էին երկու խմբի: Առաջին խմբում ընդգրկված էին Հայաստանի, Վրաստանի եւ «Սպորտ էքսպրես» օրաթերթի լրագրողների ֆուտբոլային թիմերը: 2-րդ խմբում մրցավեճի էին բռնվել Վոլգոգրադի, Բելառուսի եւ Օդեսայի թիմերը: Բնականաբար, հիմնականում լրագրողներով համալրված թիմերի համար դժվար էր մեկ օրում մի քանի հանդիպում անցկացնելը: Այդ իսկ պատճառով էլ հանդիպումներն անցկացվեցին փոփոխված կանոնակարգով: Յուրաքանչյուր խաղի տեւողությունը 25 րոպե էր (12,5 րոպեանոց երկու խաղակեսով): Եվ գլխավորը՝ խաղադաշտի չափերը փոքր էին (50 մX30 մ), իսկ ֆուտբոլային դարպասները փոխարինվել էին մինի ֆուտբոլի դարպասներով: «Հանրապետական» մարզադաշտի խաղադաշտը բաժանվել էր 3 մասի, որոնցում միաժամանակ անցկացվում էր երեք հանդիպում:

Նախնական փուլում առաջին խմբում ուժեղագույնը Վրաստանի թիմն էր, որը միեւնույն 1-0 հաշվով հաղթեց Հայաստանի եւ «Սպորտ էքսպրեսի» ֆուտբոլիստներին: Իսկ վերջիններիս միջեւ կայացած խաղում դարպասները մնացին անառիկ: Այսպիսով, հայ եւ ռուս լրագրողները բացարձակ նույն ցուցանիշին հասան: 2-րդ տեղ գրաված թիմին որոշելու համար վճռվեց 3-ական 11 մ հարված կատարել: Հայ լրագրողներն իրացրեցին բոլոր հարվածները, իսկ ահա ռուսների հարվածներից միայն մեկն էր դիպուկ: Այսպիսով, առաջին խմբից մրցանակների համար պայքարը շարունակելու իրավունք ստացան Վրաստանի եւ Հայաստանի թիմերը:

Երկրորդ խմբում հաջող հանդես եկան Վոլգոգրադի լրագրողները, որոնք 1-0 հաշվով հաղթեցին Օդեսայի թիմին, 2 անպատասխան գնդակ խփեցին բելառուսցի իրենց գործընկերների դարպասը եւ վստահորեն գրավեցին առաջին տեղը: 2-րդ տեղը գրավեց Բելառուսի թիմը, որը 2-0 հաշվով պարտության մատնեց օդեսացիներին:

Մրցակարգի համաձայն, կիսաեզրափակիչում միմյանց հետ մրցեցին Վոլգոգրադի եւ Հայաստանի, Բելառուսի եւ Վրաստանի թիմերը: 5-6-րդ տեղերի համար մրցավեճում «Սպորտ էքսպրեսի» լրագրողները 11 մ հարվածներով (հիմնական ժամանակում գրանցվել էր ոչ-ոքի՝ 1-1) պարտության մատնեցին օդեսացիներին:

Կիսաեզրափակչի հանդիպումներից պայքարի համառությամբ աչքի ընկավ Վոլգոգրադի եւ Հայաստանի լրագրողների մրցավեճը: Հաշվի նվազագույն տարբերությամբ (3-2) հաջողությունն ուղեկցեց հայ լրագրողներին: Իսկ ահա վրաց լրագրողներն այս անգամ էլ անառիկ պահեցին սեփական դարպասը՝ փոխարենը 2 անգամ ստիպելով բելառուսցիներին խաղը վերսկսել դաշտի կենտրոնից: Արդյունքում Հայաստանի եւ Վրաստանի թիմերին հարկ եղավ եւս մեկ անգամ խաղադաշտ դուրս գալ միմյանց դեմ, այս անգամ արդեն եզրափակիչում: Մեր ֆուտբոլիստներին հաջողվեց ռեւանշ վերցնել նախնական փուլում կրած պարտության դիմաց: Հաղթելով 1-0 հաշվով, հայ լրագրողները գրավեցին առաջին տեղը: Մրցանակային 3-րդ տեղը գրավեց Բելառուսի թիմը, որը 2-1 հաշվով պարտության մատնեց վոլգոգրադցիներին:

Այսօր Աբովյանի «Կոտայք» մարզադաշտում կկայանա ֆուտբոլային յուրօրինակ մրցախաղ: ԱՊՀ երկրների լրագրողների հավաքականը կմրցի Հայաստանի կառավարության եւ Ազգային ժողովի թիմի հետ:

Հիշեցնենք, որ լրագրողների թիմերի միջեւ առաջին մրցաշարն անց է կացվել 1999 թ. Սանկտ Պետերբուրգում: Հաջորդ տարի մրցաշարն անցկացվել է Բաքվում, իսկ անցյալ տարի մրցումների անցկացման վայր էր ընտրվել Քիշնեւը, որտեղ էլ հայ լրագրողների թիմը դարձել էր 3-րդ մրցանակակիր: Ինչպես տեսնում ենք, տան պատերն օգնեցին Հայաստանի թիմին գերազանցելու իրենց նախկին ցուցանիշը եւ դառնալու մրցաշարի հաղթող:

Մակարթիի եւ Տրապատոնիի գլխին մութ ամպեր են կուտակվում

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում Իռլանդիայի եւ Իտալիայի հավաքականների վերջին անհաջողությունները քննադատության մեծ ալիք են բարձրացրել այդ երկրներում: Մասնավորապես, իռլանդական լրատվամիջոցներում արդեն լուրեր են տարածվել հավաքականի գլխավոր մարզիչ Միկ Մակարթիի հնարավոր հրաժարականի եւ այդ պաշտոնի հավակնորդների մասին: Ամենահավանական թեկնածուն անգլիական «Լիդսի» նախկին գլխավոր մարզիչ Դեյվ Օ'Լիրին է: Նշվում է նաեւ «Սելթիկի» ներկայիս գլխավոր մարզչի անունը: Առայժմ դժվար է գուշակել, թե արդյոք Իռլանդիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան մտադի՞ր է հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնից հեռացնել Միկ Մակարթիին, որի հետ մինչեւ 2004 թ. պայմանագիր ունի կնքած:

Իտալիայում եւս դժգոհության մեծ ալիք է բարձրացել ազգային հավաքականի՝ Ուելսի ընտրանուց կրած պարտության պատճառով: Շատերն այն կարծիքին են, որ հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ջովանի Տրապատոնիի օրերը հաշված են: Արդեն նույնիսկ թեկնածուներ են առաջադրվում: Օրինակ, անգլիական «Վեստ Հեմի» հարձակվող Պաոլո դի Կանիոն գտնում է, որ լավագույն տարբերակը հավաքականի ղեկը իտալացի Ջանլուկա Վիալիին վստահելն է: Կանիոյի կարծիքով, միայն նոր, երիտասարդ մարզիչը կարող է Իտալիայի հավաքականին դուրս բերել խոր ճգնաժամից: Նա օրինակ է բերել «Լացիոյի» մարզիչ Ռոբերտո Մանչինիին, որի գլխավորությամբ թիմը զգալի առաջընթաց ապրեց: Սակայն մասնագետների կարծիքով, Իտալիայի հավաքականի գլխավոր մարզչի հնարավոր թեկնածուների ցանկում առաջին տեղում լեգենդար Դինո Ձոֆն է, որը ժամանակին մարզել է ազգային թիմը:

«Դինամոն» հետաքրքրվում է Ռեբրովի ճակատագրով

Կիեւի «Դինամոյի» նախագահ Իգոր Սուրկիսը հերքել է լրատվամիջոցներում հայտնված այն լուրերը, թե իբր Սերգեյ Ռեբրովը կարող է «Տոտենհեմից» տեղափոխվել Մոսկվայի «Սպարտակ»՝ փոխանակվելով Դմիտրի Սիչովի հետ: Նա նշել է, որ եթե Ռեբրովին վիճակված է խաղալ նախկին ԽՍՀՄ-ի ակումբներից մեկում, ապա դա կլինի միայն Կիեւի «Դինամոն»: Սուրկիսն ընդունում է, որ «Դինամո» տեղափոխվելը մեծ դժվարությունների հետ է կապված: «Տոտենհեմը» նրա համար բավական խոշոր գումար է պահանջում: Եթե անգլիական ակումբի ղեկավարությունը նվազեցնի գումարի չափը, ապա «Դինամոն» պատրաստ է անմիջապես քննարկել տեղափոխման հարցը: Դեռեւս ամռանը Սուրկիսն անգլիական ակումբի ղեկավարության հետ բանակցել էր Ռեբրովին վարձավճարով «Դինամոյին» տրամադրելու վերաբերյալ: Սուրկիսի կարծիքով, ուկրաինացի հարձակվողի լավագույն տարիները դեռ առջեւում են, ուստի ֆուտբոլիստի փորձն ու վարպետությունը թիմին օգուտ կբերեն: Բացի այդ, ձմռան նախապատրաստական շրջանում եվրոպական առաջատար ակումբները կարող են հետաքրքրվել Ռեբրովով, այնպես որ Սուրկիսն առայժմ չի շտապում թիմի նախկին ֆուտբոլիստի վերադարձի հարցում:

ԹԵՆԻՍ

Նալբանդյանը կրկին անհաջող խաղաց

Մադրիդում անց է կացվում թենիսի խոշոր միջազգային մրցաշար, որի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 2 մլն 950 հազար դոլար է: Ցավոք, վերջին շրջանում արգենտինահայ թենիսիստ Դավիթ Նալբանդյանին ոչ մի կերպ չի հաջողվում մտնել գոնե եզրափակիչ: Մադրիդում 1/8 եզրափակիչում Դավիթը պարտվեց ֆրանսիացի Սանտորոյից (0-6, 2-6) եւ դուրս մնաց հետագա պայքարից: Քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեց Անդրե Աղասին, որը պարտության մատնեց արգենտինացի Լոպեսին (7-6, 6-7, 7-5): Ֆեդերերը հաղթեց Լապենտիին (6-3, 6-4), իսկ Ֆերերոն առավելության հասավ Կորետխայի նկատմամբ (3-6, 6-0, 6-1): Հաջորդ փուլ մտավ նաեւ ֆրանսիացի Գրոժանը՝ պարտության մատնելով Միխայիլ Յուժնուն (7-6, 6-1): Չեխ Իրժի Նովակն ուժեղ գտնվեց իսպանացի Կառլոս Մոյայի հետ մրցախաղում (6-7, 6-4, 7-5): Շրիչափհանը հաղթեց Լյուբիչիչին (6-4, 6-2), Կալյերին՝ Յուհանսոնին (6-4, 6-4):

Ալեն Պողոսյանը հրաժեշտ կտա հավաքականին

Իսպանական «Էսպանյոլի» 31-ամյա կիսապաշտպան Ալեն Պողոսյանը հայտարարել է, որ այլեւս հանդես չի գա Ֆրանսիայի հավաքականի կազմում: Իր այդ վճիռը նա բացատրել է նրանով, որ ցանկանում է իր տեղը զիջել երիտասարդ ֆուտբոլիստներին, իսկ իր հիմնական ուշադրությունը բեւեռել ակումբում ելույթների վրա: Ալեն Պողոսյանը Ֆրանսիայի ազգային հավաքականում անց է կացրել 26 խաղ, խփել 2 գնդակ: Նա 1998 թ. աշխարհի եւ 2000 թ. Եվրոպայի չեմպիոն է: Պողոսյանը նշել է, որ իրեն երջանիկ է զգում, որ հանդես է եկել «եռագույնների» կազմում, արժանացել բարձր տիտղոսների: Վերջին անգամ Պողոսյանը Ֆրանսիայի հավաքականի մարզահագուստը կկրի այս տարվա նոյեմբերի 5-ին կայանալիք բարեգործական խաղում, որը նվիրված է երկրի հարավում ջրհեղեղի հետեւանքով զոհվածների հիշատակին:

Հարկ է նշել, որ հայազգի ֆուտբոլիստը ժամանակին հրավեր էր ստացել Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայից հանդես գալու ՀՀ ազգային հավաքականում: Բայց Պողոսյանը հույս ուներ, որ տեղ կգրավի Ֆրանսիայի ազգային հավաքականում, որում հանդես գալը ֆուտբոլիստի նվիրական երազանքն էր: Եվ նա ճիշտ ընտրություն կատարեց, ինչը հնարավորություն տվեց շնորհալի ֆուտբոլիստին հավաքականի կազմում նվաճելու աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոնի ոսկե մեդալները, որ քչերին է հաջողվում:

Վերջին հնարավորությունը

Բահրեյնի մայրաքաղաք Մանամայում ավարտին է մոտենում շախմատային յուրօրինակ մրցախաղն աշխարհի ուժեղագույն շախմատիստներից մեկի՝ Վլադիմիր Կրամնիկի եւ համակարգիչների միջեւ ուժեղագույնը ճանաչված «Դիպ ֆրիցի» միջեւ: Ինչպես մասնագետներն են նշում, այս մրցախաղը մարդկանց համար վերջին հնարավորությունն է հաստատել իրենց առավելությունը մարդու կողմից ծրագրավորվող մեքենայի նկատմամբ, որը վայրկյանում 3 մլն գործողություն է կատարում: Մրցաշարի մեկնարկը հուսադրող էր Կրամնիկի համար, որը 2 միավորի առավելություն էր ստացել: Սակայն մեքենայի ծրագրավորողները 5-րդ պարտիայից առաջ զգալի շտկումներ մտցրեցին, որի արդյունքում համակարգիչը 2 անընդմեջ հաղթանակ տոնելով, հավասարեցրեց հաշիվը: Մրցամարտի 7-րդ պարտիայում սեւերով խաղացող Կրամնիկը չկարողացավ առավելության հասնել եւ 28-րդ քայլում պարտիան ավարտվեց ոչ-ոքի: Այսպիսով, այսօր կայանալիք վերջին տուրից առաջ մրցախաղի հաշիվը հավասար է՝ 3,5-3,5:

Կվճռեն 2-րդ պարտիաները

Հնդկաստանում անցկացվող շախմատի աշխարհի գավաթի 2-րդ խաղարկությունում կայացան կիսաեզրափակչի առաջին հանդիպումները: Տղամարդկանց մրցաշարում երկու պարտիաներում էլ մրցակիցները խաղաղ դաշն կնքեցին: Ոչ-ոքի ավարտվեցին Դրեեւ-Անանդ եւ Բելյավսկի-Կասիմջանով հանդիպումները: Կանանց մրցապայքարում եզրափակիչ դուրս գալու լուրջ հայտ ներկայացրեց բուլղարուհի Ստեֆանովան, որը սեւ խաղաքարերով պարտության մատնեց ռուսաստանցի Մատվեեւային: Կոներու-Սյուլ Յույխուան պարտիան ավարտվեց ոչ-ոքի:

Ժամկետը որոշվել է

Ռուսաստանի եւ Վրաստանի ֆուտբոլային ֆեդերացիաների ղեկավարները համաձայնության են եկել երկու երկրների ազգային հավաքականների միջեւ ընտրական մրցախաղի անցկացման ժամկետի հարցում: Որոշվել է, որ Վրաստան-Ռուսաստան անավարտ խաղը պետք է կայանա 2003 թ. ապրիլի 30-ին:

Ինչպես նշել է ՌԴ ֆուտբոլային միության նախագահ Վյաչեսլավ Կոլոսկովը, Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Մերաբ Ժորդանիայի հետ հեռախոսազրույցում նույնիսկ չի շոշափվել խաղի անցկացման վայրի հարցը: Այսինքն՝ նշանակում է, որ հանդիպումը պետք է կայանա Թբիլիսիում: Ինչ վերաբերում է խաղի անցկացման ժամկետին, ապա վերջնական որոշումը պետք է կայացնի ՈՒԵՖԱ-ն, որին տեղեկացվել է երկու երկրների ֆեդերացիաների միջեւ ձեռք բերված համաձայնության մասին:

Հարկ է նշել, որ հավաքականի գլխավոր մարզիչ Վալերի Գազզաեւը դժգոհ է խաղը Թբիլիսիում անցկացնելու որոշումից: Նրա կարծիքով, հանդիպումը պետք է կայանա չեզոք դաշտում: Բացի այդ, ապրիլի 30-ին ՌԴ հավաքականը պետք է ընկերական մրցախաղ անցկացներ Նորվեգիայի ընտրանու հետ: Սպասվում է, որ այդ խաղը պետք է հետաձգվի:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Օրվա հետքով

Եվրոպայի խորհրդի դիտորդները Հայաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարար Հովիկ Աբրահամյանն ընդունել է Եվրոպայի խորհրդի տեղական եւ տարածքային իշխանությունների կոնգրեսի պատվիրակությանը, որը Հայաստանում է գտնվում նոյեմբերի 20-ին կայանալիք տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների դիտորդական առաքելությամբ: Պատվիրակության կազմում են կոնգրեսի գործադիր փոխտնօրեն Ուլրիխ Բոները, կոնգրեսի քարտուղարության ներկայացուցիչ Իվան Վոլոդինը, Մեծ Բրիտանիայի Միացյալ Թագավորության, Նորվեգիայի, Ռումինիայի, Ֆինլանդիայի, Թուրքիայի եւ այլ երկրների ներկայացուցիչներ:

Ինչպես հայտնեցին կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, պատվիրակության խնդրանքով համակարգող նախարարը հանգամանորեն ծանոթացրել է հանրապետության 654 համայնքներում համայնքապետների եւ 645-ում ավագանիների ընտրությունների անցկացման կարգին, գործող օրենքներին, կազմակերպական խնդիրներին: Կարեւորելով հասկացողությունների արդարացիությունն ու թափանցիկությունը, Հ. Աբրահամյանը հավաստել է դրանք բարձր կազմակերպվածությամբ անցկացնելու, ինչպես նաեւ իրենց առաքելությունն իրականացնելու ընթացքում եվրոպական դիտորդներին հնարավորինս աջակցելու կառավարության պատրաստակամությունը: Նախարարը նաեւ պարզաբանումներ է տվել պատվիրակության անդամներին հետաքրքրող հարցերին:

Սերժ Սարգսյանն ընդունեց Ճապոնիայի ռազմական կցորդին

Երեկ ՀՀ նախագահին առընթեր Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանն ընդունեց ՀՀ-ում հավատարմագրված Ճապոնիայի ռազմական կցորդ, գնդապետ Կոկի Արասեին:

Սերժ Սարգսյանը համառոտ ներկայացրեց հայոց բանակի ստեղծման, կայացման, կազմավորման պատմությունը, ինչպես նաեւ ռազմական համագործակցությունն այլ պետությունների հետ: Խոսվեց 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ից հետո ՀՀ պաշտպանության նախարարության կիրառած քայլերի մասին, ներկայացվեց ՀՀ-ի դիրքորոշումն ահաբեկչության վերաբերյալ:

Իր հերթին գնդապետ Կ. Արասեին ներկայացրեց Ճապոնիայի զինված ուժերի կառուցվածքը:

Կողմերը քննարկեցին նաեւ հայ-ճապոնական ռազմական համագործակցության հաստատման հնարավորությունները հետեւյալ ոլորտներում տեղեկատվության փոխանակում, համատեղ կոնֆերանսների եւ փոխադարձ դասընթացների կազմակերպում:

ՀՀ ՊՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

«Զվարթնոցի» վերակառուցման պլանը պատրաստ է

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արդեն պատրաստ է «Զվարթնոց» օդանավակայանի գործարար պլանը, որտեղ կներկայացվեն ֆիզիկական վերակառուցման ու դրա համար անհրաժեշտ ներդրումների ուղղությունները: Այն, հավանաբար, քննարկման կդրվի պայմանագրով նախատեսված ժամկետից՝ դեկտեմբերի 9-ից շուտ:

Արիել Շարոն. «Ցահալն» ամենից բարոյական բանակն է»

Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը երեկ հանդիպեց Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քոլին Փաուելի հետ: Վերջինս Շարոնից բացատրություն պահանջեց նախորդ օրը Պաղեստինի Ռաֆահ փախստականների ճամբարում իսրայելյան բանակի կատաղի գործողությունների համար, որոնց զոհ դարձան 8 պաղեստինցի եւ վիրավորվեցին ավելի քան 40-ը: Իսրայելի վարչապետը պատասխանեց, որ «Ցահալն» աշխարհի ամենաբարոյական բանակն է եւ անում է հնարավոր ամեն ինչ՝ անմեղ քաղաքացիներին չվնասելու համար»: Նա ավելացրեց, որ «ամերիկացիները գիտեն, թե ինչ մեծ ջանքեր են գործադրվում նման դեպքերից խուսափելու համար»:

Պաղեստինցիները «Ցահալի» վերջին հարձակումն անվանել են «նոր սպանդ»: Ինթիֆադայի ղեկավարները երեկ երեկոյան Ռաֆահում եռօրյա սուգ հայտարարեցին: «Ցահալի» խոսնակը հայտարարել է, որ տանկերը կրակ են արձակել պաղեստինցիների հարձակումներից պաշտպանվելու համար եւ ցավ է հայտնել անմեղ քաղաքացիներին ոչնչացնելու եւ վիրավորելու համար: Մյուս կողմից, պաղեստինցիները պնդել են, որ իսրայելյան տանկերն են կրակ բացել բնակիչների տների վրա: Պաղեստինցիների համոզմամբ, կատարվածը Արիել Շարոնի եւ Ջորջ Բուշի հերթական հանդիպման անմիջական արդյունքն է: Իսկ «Համաս» կազմակերպությունը խոստացել է վրեժխնդիր լինել. «Վրեժխնդրությունը միակ ճանապարհն է զոհվածների ընտանիքներին սփոփելու համար: Իսրայելը միայն ուժի լեզուն է հասկանում», ասել է ղեկավարներից մեկը եւ կոչ արել բոլոր կազմակերպություններին դուրս գալ Իսրայելի դեմ:

Ռ. Պ.

For Your Internal News of Armenia
Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ
RADIO VAN FM 103
Радиостанция "Радио ВАН"
Реклама-двигатель торговли, это сказали не мы!
Лучшая аудиореклама региона, о нас знают даже в Сибири.
Аудиореклама на любом языке и в любые удобные для Вас сроки.
Изготовление и размещение телерекламы.
Баннеры на нашем сайте (www.magistros.am/van/).
Что Вам нужно, просто позвонить по телефону 540002
Все остальное сделаем мы!
РЕКЛАМНАЯ СЛУЖБА "РАДИО ВАН"
ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. նոյեմբեր 19-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Համ.** ABBR	Ցուցակ Listed	Առք* Bid: Լավագույն գին Best price	Առք* Bid: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Առք* Bid: Ծավալ Total qnt.	Վաճառք* Ask: Լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: Ծավալ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Նվզ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: Առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: Արժեթղթ. ծավալ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Ծավալ Volume
[illegible]	ASHEP1 HELM	[illegible]	37.4	37.4	7.000	58.000.0	58.000.0	7	36.0	37.5	36.7	7.103	260.522.7

[illegible footnotes] www.armex.am
© Armex

ԿՈՐԵԼ Է

«Թեքեյան կենտրոն» հիմնադրամի կլոր կնիքը համարել անվավեր

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Պտղնի համայնքի աճուրդային հանձնաժողովը 2002 թ. նոյեմբերի 17-ին հայտարարում է պետ. սեփականության հողերի օտարման կրկնաճուրդ:

Հայտերն ընդունվում են մինչեւ 2002 թ. նոյեմբերի 13-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել Վ. Պտղնի աճուրդային հանձնաժողով, հեռ.՝ 96 6 57:

Վ. ՊՏՂՆԻԻ ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտել ՀՁ-ի ղեկավարությունը եւ բոլոր աշխատակիցները խոր վշտով ցավում են իրենց սիրելի գործընկերոջ՝ Տրանսմիսիայի համակարգերի վարչության պետ

ԱՐՄԵՆ ՆՈՒՆՅԱՆԻ

վաղաժամ մահը եւ ցավակցություն են հայտնում նրա ընտանիքին ու հարազատներին:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ

529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Վաճառվում են** ջերմամեկուսիչ օթեր, երկկողմանի, ցինկապատ, չափսերը 3x1 եւ 5x1, հաստ. 0.11, նախկին Կույբիշեւ փողոցի արտադր., զանգահարել՝ 44-78-03:
- **Տրվում է վարձով** 1 սենյականոց բնակարան փոքր կենտրոնում, «Արմենիա» հյուրանոցի հետնամասում (կահույքով, վերանորոգված եւ կահավորված): Հեռ. 533607, մինչեւ 21:00:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Ֆուչիկի 37, բն. 41, քարե շենքի 3-րդ հարկում: Գինը՝ 13.000 դոլար: Հեռ.՝ 251296, Գայանե:
- **Վաճառվում է** բջջային «PANASONIC ZD 92» հեռախոս իրի քարտի հետ: Հեռ. 09468217, Գեւորգ:
- **Աշխատանքի հրավեր**: Հեռ.՝ 265409, մինչեւ 14:00, 586305, 15:30-17:30, էլմիրային:
- **Տրվում է վարձով** 6 հարկանի շենք օֆիսի համար: Հեռ.՝ 265409, էլմիրա, կամ 234400, 230705, Ավագյանին:
- **Վաճառվում է** մեխ արտադրելու հաստոց: Հեռ. 260720:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան ավտոտնակով ՀՄ Բ-2 թաղամասում, Աննա Բաբաջանյան փողոց, 105 շենք, բն. 26, 9/4 հարկ: Կապիտալ վերանորոգված եւ կահավորված նոր կահույքով: Բնակեցված չի եղել: Հեռ.՝ 72-22-86:
- **Կգնեմ** հեռուստացույցներ տարբեր տեսակների, ռադիո եւ վիդեո տեխնիկաներ: Հեռ. 554254:
- **Փնտրում եմ աշխատանք**, ավարտել եմ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի բիզնեսի եւ կառավարման դպրոցը, մասնագիտությամբ՝ ֆինանսների եւ հաշվապահության մենեջեր, 28 տարեկան, Նառա: Հեռ.՝ 52 93 53:
- **Վաճառում եմ** Րաֆֆու երկերի ժողովածու եւ Սարդու ֆիզիոլոգիա (Բաբսկիխ): Հեռ.՝ 72 97 64:
- **Վաճառվում է** «Պենտիում-2», 200 համակարգիչ տպիչով եւ մոնիտորով, գինը՝ 250 ԱՄՆ դոլար: Հեռ.՝ 263-261:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան, Ֆուչիկի 37/41: Հեռ.՝ 25 12 96, Գայանե, զանգահարել մինչեւ 17:30:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Նորքի 5-րդ զանգվածում, Միկոյան 17 փ. 4/4 հարկում, 78 քմ մակերեսով: Հեռ.՝ (09) 40 32 19, 640088:
- **Վաճառվում է** 1988 թ. արտադրության «ԳԱԶ-2410», լույս սալոն, նորմալ վիճակում, գույնը՝ փղոսկրի: Հեռ.՝ 537716:
- **Վաճառվում է** 2 հաս 3 սենյականոց բնակարան առանձին մուտքերով, ընդ. տարածքը 200 քմ եւ 2 տեղանոց ավտոտնակ: Հասցեն Մաշտոցի 39/12, բն. 24 եւ 24ա, հեռ. 55 71 86:
- **Կատարում եմ հայերենից անգլերեն եւ հակառակ** թարգմանություններ: Հեռ. 65 37 73, 9:00-17:00, 42-31-22, 17:00-ից, Արմինե:
- **Տրվում է վարձով** 1 սենյականոց բնակարան «Արմենիա» հյուրանոցի հետնամասում, կապիտալ վերանորոգված, կահավորված: Հեռ.՝ 533607, մինչեւ 21:00:
- **Վաճառվում է** 2 փայտե մահճակալ, ներքնակով: Հեռ.՝ 242084:
- **Տրվում է վարձով** ստորգետնյա ավտոտնակ 2 մեքենայի համար: Հեռ.՝ 53-31-28, էմմային:
- **Վաճառվում է** հրակայուն պղինձ ռուսական, բարձր որակի, սպիտակ գույնի: Զանգահարել՝ 53-31-28, էմմային:

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112

Ալս Էրգրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաքիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448

Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32/16
Հեռ.՝ 544657, (09)400699

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815

ԷՍ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության փող.49/2
Հեռ.՝ 620600

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680

Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 18. 10. 2002 Գինը՝ 100 դրամ